

Tariffnemnda
Postboks 4720 Torgarden
7468 Trondheim
Sendt per mail: post@nemndene.no

Oslo, 04.06.24

BEGJÆRING
TIL
TARIFFNEMNDA
OM FORTSATT ALLMENNGJØRING

Begjærende parter: 1. Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund,
Postboks 9232, Grønland, 0134 OSLO

2. Landsorganisasjonen i Norge (LO),
Youngsgate 11, 0181 OSLO

Tariffmotparter: 1. Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO),
Postboks 5250 Majorstuen, 0303 OSLO

2. NHO Transport,
Postboks 5477 Majorstuen, 0305 OSLO

* * *

I. Innledning

Det vises til forskrift fastsatt av Tariffnemnda av 9. desember 2022 nr. 2172 om allmenngjøring av tariffavtaler persontransport for turbil. Forskriften angir en delvis allmenngjøring av Bussbransjeavtalen 2022-2024 mellom NHO og NHO Transport på den ene side og YS og Yrkestrafikkforbundet på den annen side, og tilsvarende overenskomst mellom NHO og NHO Transport på den ene side LO og Fellesforbundet på den annen side.

I medhold av allmenngjøringsloven § 8 fremmer YS og LO med dette krav om fortsatt allmenngjøring av overenskomstene for perioden 2024-2026.

II. Ny tariffavtale

I henhold til allmenngjøringsloven § 7 annet punktum opphører vedtak om allmenngjøring å gjelde dersom partene i tariffavtalen ikke har fremsatt krav om nytt vedtak *innen en måned* etter at tariffavtalen er avløst av en ny avtale.

Yrkestrafikkforbundet og NHO Transport ble i forhandlinger 17.-19.april, enige om en anbefalt avtale. Fellesforbundet og NHO Transport ble samtidig enige om å anbefale en identisk avtale.

Bevis: Protokoll fra tariffoppgjøret 2024 på Bussbransjeavtalen NHO-Yrkestrafikkforbundet, **bilag 1**.
Protokoll fra tariffoppgjøret 2024 på Bussbransjeavtalen NHO-Fellesforbundet, **bilag 2**.

Bussbransjeavtalen 2022-2024 ble avløst av nye avtaler den 15.05.2024 etter at fremforhandlet løsning ble godkjent ved uravstemning. Frist for å begjære fortsatt allmenngjøring vil da utgå 15.06.2024.

Ny minstelønn i Bussbransjeavtalen for turbilsjåfører er nå kr 213,62 per time.

III. Dokumentasjon

Arbeidstilsynet har i 2023 gjennomført totalt 28 tilsyn på lønn og kost og losji for turbilsjåfører. 5 av disse gjaldt utsendte arbeidstakere, og resten gjaldt sjåfører i norske virksomheter. Blant utsendte arbeidstakere ble det ikke avdekket noen brudd. Blant sjåfører i norske virksomheter ble det avdekket henholdsvis 7% og 13% brudd på lønn, og kjøre og hviletid. Det er opplyst at det er gjennomført 5 tilsyn i år, men det er ikke funnet noen brudd.

Bevis: Oversikt fra Arbeidstilsynet over tilsynsaktivitet med allmenngjort lønn innenfor transport i 2021-2024, **bilag 3**
Bevis: E-post fra Arbeidstilsynet v/Seniorrådgiver Morten Støver av 20.02.24, **bilag 4**

Yrkestrafikkforbundet gjennomførte en turbilundersøkelse i 2023. Den viser at oppgitt lønnsnivå blant utsendte sjåfører i Norge varierer, men at 20 av 30 sjåfører oppgir å ligge under allmenngjort nivå, som lå på 2 900 euro i måneden med valutakurs per 25.01.2024, jf. s. 4-5 i bilag 5. 11 av 29 sjåfører svarer nei på spørsmålet om de får norsk minstelønn for kjøringen i Norge, jf. s. 7 i bilag 5. Antall uker sjåføren oppgir å ha tilbragt i Norge de siste 12 månedene varierer fra 0 til 20 uker, jf. s. 10 i bilag 5.

Bevis: Turbilundersøkelsen 2023, **bilag 5**

Fafo v/Elin Svarstad og Bjorn Dapi, har i Fafo-notat 2024:08 utarbeidet en analyse av den lønsmessig fordeling innenfor allmenngjorte områder. Analysen er basert på SSBs sin lønnsstatistikk fra høsten 2022.

Bevis: Fafo-notat 2024:08 om "Lønn i allmenngjorte bransjer, 2022" v/Elin Svarstad og Bjørn Dapi, **bilag 6**.

Analysen av lønnsstatistikken for sjåførere innen turbiltransport er inntatt i punkt 7 (side 22 i rapporten). Statistikken viser at 40 prosent av de 1 414 registrerte lønnsforholdene for sjåførere var knyttet til personer med utenlandsk bakgrunn (utsendte arbeidstakere er ikke inkludert). Fafos analyser viser at samlet sett hadde 5 prosent av sjåførene en timelønn som lå under den da gjeldende minstesatsen på 174,12 kroner, mens 12 prosent lå på minstesats eller inntil 15 prosent over denne. Andelen som ligger på eller rett over minstesats er lavere blant bosatte enn ikke bosatte og nyankomne arbeidsinnvandrere.

Tallene omfatter ikke utsendte arbeidstakere fra utenlandske selskaper, hvor det kan forventes at lønnsnivået er lavere.

Lønnsfordelingen indikerer at dersom det allmenngjorte lønsgulvet fjernes, vil det være høy risiko for at lønninger og andre tillegg, som i dag er regulert gjennom forskriften, synker under tariffmessige standarder. Dette vil ikke bare medføre økt sosial dumping, men vil også gi uheldige virkninger for tariffbundne virksomheter som vil få en betydelig økning i lavlønnskonkurransen fra ikke tariffbundne virksomheter.

YS og LO legger til grunn at det fortsatt er behov for allmenngjøring som et nødvendig tiltak for å oppnå likeverdige lønns- og arbeidsvilkår mellom innenlandsk og utenlandsk arbeidskraft innen næringen.

IV. Påstand

YS og LO ber Tariffnemnda om å fatte vedtak overensstemmende med følgende

påstand:

Forskrift av 9. desember 2022 nr. 2172 om allmenngjøring av tariffavtaler for persontransport for turbil videreføres med revidert minstelønnsats i henhold til Bussbransjeavtalen 2024-2026.

* * *

Denne begjæring er elektronisk signert og sendt til nemnden ved epost.

Oslo, 04.06.2024

Håkon Angell, LO
advokat

Ørnulf Kastet, YS
advokat

PROTOKOLL FORHANDLINGSLØSNING BUSSBRANSJEAVTALEN

YRKESTRAFIKKFORBUNDET OG NHO TRANSPORT

Innholdsfortegnelse

1	Økonomi	2
1.1	Lønnstillegg	2
1.2	Reguleringsbestemmelse rutebuss	2
1.3	Matpengesats.....	2
1.4	Endring minstelønnsatser	3
2	Kompetanse	3
3	Endringer i overenskomsten	3
3.1	Delte skift	3
3.2	Nattillegg og ubekvemstillegg ekspressbuss.....	5
4	Innretning og etterbetaling	6
5	Felles protokolltilførsler	6
6	Utvalg i tariffperioden	7
7	Varighet	7
8	Reguleringsbestemmelser annet avtaleår	7

Fra Yrkestrafikkforbundet:

Marius Træland, Jim Klungnes, Trude Sande, Ole Moen, Svein Roger Skoglund, Eli Hetlevik, Linda Jæger, Siri Dannevig, Klaus Diersmann, Jan Inge Mathiesen, Kjell Nesheim, Kjell Steinar Thingvoll, Petter Louis Pettersen, Kristine Martinsen, Synne Pernille Jakobsen, Josefine Wærstad, Adrian Pracon, Tor Andre Sunde (fra YS)

Fra NHO Transport:

Jon H. Stordrange, Roger Harkestad, Karine Nordseth, Atle Rønning, Martin Reberg, Terje Greibesland, Bent Kjersem-Drageset, Leif Aksel Brønn, Birgitte Boldvik, Ronny Paulsen, Johannes Straume, Martin Winsnes Thrane, Jofri Lunde, Eskil Johnsrud Sæterlien.

1 Økonomi

1.1 Lønnstillegg

Det gis et generelt tillegg til alle på kr 7 fra 01.04.24

Det gis et normallønnstillegg på kr 4 fra 01.04.24

1.2 Reguleringsbestemmelse rutebuss

For rutebussjåfører gis per 01.04.25 et tillegg på kr. 4,50 per time som kommer i tillegg til resultatet i mellomoppgjøret, jf. reguleringsbestemmelse i BBA 5.5.1.4.

På grunn av stor usikkerhet om den økonomiske utviklingen det kommende året, er partene enige om følgende for regulering i forbindelse med mellomoppgjøret i 2025:

Dersom lønnsøkningen for Bussbransjeavtalen i 2025 avviker med mer enn 0,5 prosentpoeng fra NHOs kommuniserte ramme for industrien samlet i NHO-området, skal partene møtes for å reforhandle justeringstillegget slik at man kommer innenfor det aksepterte avviket på 0,5 prosentpoeng.

For å vurdere størrelsen på et eventuelt avvik brukes følgende modell:

Industriarbeidernes overheng
+ Glidning på 0,3 %
+ Sum kronetillegg (regulering + tillegg fra mellomoppgjøret) delt på NHOs tall for avtalt timelønn for Bussbransjeavtalen (justert for helårseffekt)
= lønnsøkningen for Bussbransjeavtalen i 2025

1.3 Matpengesats

Matpengesatsen økes til kr. 107.

1.4 Endring minstelønssatser

Verkstedarbeidere, hjelpearbeidere, renholdere, renholdspersonell, bestillingssjåfører og turbilsjåfører får sine minstelønssatser hevet med kr 11 per time fra 01.04.24.

2 Kompetanse

NHO Transport og Yrkestrafikkforbundet er enige om at det har betydning for bedriftene og den enkelte arbeidstaker at det finnes reelle muligheter for faglig utvikling gjennom etter- og videreutdanning, og at det i denne forbindelse finnes gode og bransjenære faglige tilbud, bl.a. YSK og fagbrev.

NHO Transport og Yrkestrafikkforbundet viser til arbeidet i Kompetansereformutvalget. Det vises også til det Statsministeren fremhever om Kompetansereformutvalget i sitt brev av 7. april 2024 til Riksmekleren:

"Regjeringen har i samråd med partene satt ned Kompetansereformutvalget, som skal utrede hvordan Norge skal lykkes med livslang læring i arbeidslivet. Utvalget er sammensatt med bred representasjon fra partene i arbeidslivet. Regjeringen legger til grunn at utvalget, som en del av sitt arbeid vil vurdere finansieringsmodeller som støtter opp om etter- og videreutdanning i etablerte arbeidsforhold slik at det sikrer ambisjonen om livslang læring. Når utvalget har lagt frem sin innstilling vil regjeringen følge opp på egnet måte, i dialog med partene.

Målet er at vi i fellesskap lager en kompetansereform som svarer på behovene til både arbeidstakere og arbeidsgivere for oppdatert og formalisert kompetanse."

NHO Transport og Yrkestrafikkforbundet forventer at regjeringen i dialog med partene, etablerer en hensiktsmessig oppfølging av forslagene fra utvalget.

NHO Transport og Yrkestrafikkforbundet er enige om å gjennomføre et arbeid om hvilke faktiske behov og utfordringer bussbransjen har når det gjelder etter- og videreutdanning, og hvilken betydning resultatene av forslagene fra Kompetansereformutvalget har for bransjen.

Arbeidet knyttet til dette ivaretas av det partssammensatte utvalget som nedsettes for å arbeide mellom tariffoppgjørene, se punkt 6.

3 Endringer i overenskomsten

Ny tekst er markert med understrek og kursiv, slettet tekst er markert med ~~overstryking~~.

3.1 Delte skift

§ 6.2 Deltskifttillegg, nye avsnitt

Utenfor Oslo

Ved sammenhengende opphold på stasjoningssted utover 2 timer, betales en godtgjørelse lik en timelønn pr. dag.

Fra 01.09.2010 betales det ved sammenhengende opphold ut over en time på stasjoningsstedet, eller annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom, en godtgjørelse lik en timelønn pr. dag. Se ellers bilag 9A og 9B i denne overenskomsten.

Fra 01.10.2024 inntreer godtgjørelsen i bilag 9A og 9B etter et sammenhengende ubetalt opphold ut over 30 minutter på stasjoningsstedet eller annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom

Om pausen, eller deler av pausen, er kompensert med timelønn slik at den ubetalte delen av pausen ikke er over 30 minutter, er dette ikke et deltskift.

I Oslo:

Se bilag 10 om delte skift i Oslo, pkt 5.

Bilag 9 Avtale om delte skift for sjåfører utenfor Oslo, endret tekst i punkt 7:

Del A: For eksisterende avtaler, nye kontrakter inngått før 01.06.10 og anbud utlyst før 01.06.10:

Særordninger vedrørende delte skift gjennomføres etter avtale mellom bedriften og de tillitsvalgte, jfr.§ 4.3. I de tilfellene partene ikke inngår lokal avtale om delte skift, gjelder følgende:

1. Antall oppmøter begrenses til to.
2. Ingen del av noe skift skal være kortere enn to timer.
3. Delte skift avsluttes senest kl 19.00.
4. Opphold i tjenesten skal skje på sjåførens stasjoningssted, eller etter avtale med de tillitsvalgte; på annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom.
5. Det er adgang til å blande delte skift med andre turnuser.
6. Det gis ikke anledning til å lage delte skift som faller på søn- og helligdager samt de offentlige høytidsdagene 1. og 17. mai.
7. Fra 01.09.2010 betales det ved sammenhengende opphold ut over en time på stasjoningssted, eller annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom, en godtgjørelse lik en timelønn pr. dag. Fra og med 01.10.2024 utbetales denne godtgjørelsen ved sammenhengende ubetalte pauser på stasjoningsstedet utover 30 minutter.
8. Fra 01.09.2010 gis det ikke anledning til å lage delte skift som faller på lørdager. Dersom det etter dette lokalt avtales delte skift på lørdager skal slike skift

komponeres med 25 % av daglønssatsen til den til enhver tid gjeldende 0 – 3 årsats uten kompetansemøduler

Del B: For anbud utlyst etter 01.06.10 og for nye kontrakter inngått etter 01.06.10

Særordninger vedrørende delte skift gjennomføres etter avtale mellom bedriften og de tillitsvalgte, jfr. § 4.3.

I de tilfellene partene ikke inngår lokal avtale om delte skift, gjelder følgende:

1. Antall oppmøter begrenses til to.
2. Ingen del av noe skift skal være kortere enn to timer.
3. Delte skift avsluttes senest kl 19.00.
4. Opphold i tjenesten skal skje på sjåførens stasjoningssted, eller etter avtale med de tillitsvalgte; på annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom.
5. Det er adgang til å blande delte skift med andre turnuser.
6. Det gis ikke anledning til å lage delte skift som faller på lør-, søn- og helligdager samt de offentlige høytidsdagene 1. og 17. mai.
7. Ved sammenhengende ubetalte pauser på stasjoningsstedet utover en time, betales en godtgjørelse tilsvarende 18 % av dagsats 0-3 år inkludert YKB. Fagbrevtillegget og bedriftsintern modul ikke medregnet. Fra og med 01.10.2024 utbetales denne godtgjørelsen ved sammenhengende ubetalte pauser på stasjoningsstedet utover 30 minutter.
8. Dersom det lokalt avtales delte skift på lørdager skal slike skift kompenseres med 25 % av dagsats 0-3 år inkludert YKB. Fagbrevtillegget og bedriftsintern modul ikke medregnet.

3.2 Nattillegg og ubekvemstillegg ekspressbuss

§ 6.1 Tillegg for ubekvem arbeidstid, endret tekst:

- a) For arbeid på nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, 1. og 2. påskedag, 1. og 17. mai, Kr. Himmelfartsdag, 1. og 2. pinsedag, 1. og 2. juledag, samt etter kl. 15.00 på jul-, påske-, pinse- og nyttårsaften, betales 100 % tillegg.
- b) For tjeneste i ~~tidsrommet~~ tidsrommene kl. 19.00 - 01.30 og kl. 04.30 - 06.00 mandag til lørdag betales et tillegg på 25 % av den ordinære timelønnen.
For tjeneste i tidsrommet kl. 01.30 – 04.30 mandag til lørdag betales et tillegg på 40 % av den ordinære timelønnen.

~~Tillegget~~ Tilleggene utbetales ikke for arbeid som etter bokstav a) godtgjøres med 100 % tillegg.

- c) Fra lørdag kl.15.00 til søndag kl. 24.00 betales et tillegg på 40 %.

Ved anbud i henhold til yrkestransportlovens kap 5 – offentlig godtgjørelse til rutetransport – utlyst etter 1.7.2012, utbetales 25 % tillegg av den ordinære timelønn mellom kl. 06.00 og 15.00 på lørdag.

Ved anbud i henhold til yrkestransportlovens kap 5 – offentlig godtgjørelse til rutetransport – utlyst etter 1.7.2016 og for kjøring av ekspressbuss, utbetales 40 % tillegg av den ordinære timelønn mellom lørdag kl. 06.00 og søndag kl. 24:00. For skift som er påbegynt før søndag kl. 24.00 opprettholdes tillegget på 40% frem til skiftets slutt, likevel ikke lenger enn til mandag kl. 06.00.

Tillegget utbetales ikke for arbeid som etter bokstav a) godtgjøres med 100 % tillegg.

Tillegget betales for alle betalte timer innenfor de angitte tidsrom.

Ubekvemstilleggene på 25% og 40% utbetales ikke dersom arbeidet er godtgjort med overtidstillegg.

4 Innretning og etterbetaling

Overenskomstens satser vil justeres i henhold til tillegg i ovennevnte bestemmelser.

Lønnsforhøyelsen gjøres ikke gjeldende for lønnsinntakere som har sluttet i bedriften før vedtakelsen. Det foretas ikke omregning eller etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg mv. for arbeid utført før vedtakelsen.

5 Felles protokolltilførsler

Delte skift:

Arbeidstakersiden har gitt uttrykk for at de opplever at det i økende grad lages delte skift med deltskiftopphold tett opp til én time, og at konsekvensen for sjåførene er at de får økt utstrekning på arbeidstiden uten at dette kompenseres. Fra 01.10.2024 vil derfor ubetalte pauser på over 30 minutter utløse deltskifttillegg. Arbeidsgiver har fremdeles anledning til å planlegge med betalte pauser uten at dette medfører deltskifttillegg, og om pausen eller deler av pausen er kompensert med timelønn slik at den ubetalte delen av pausen ikke er over 30 minutter, er dette ikke et deltskift.

Ekspressbuss:

Ekspressbuss i § 6.1 omfatter også flybusser.

Avtaleutvikling:

Partene er enige om å følge opp arbeidet med en restrukturert BBA.

6 Utvalg i tariffperioden

Partene er enige om at det skal nedsettes et partssammensatt utvalg som skal vurdere følgende i tariffperioden:

1. Kompetanse

Se punkt 2 ovenfor.

2. Språk

Det å beherske norsk er en forutsetning for å kunne ivareta arbeidet som bussjåfør. Utvalget skal se på hvordan den enkelte og bedriften kan bidra til at de ansatte opprettholder slik kompetanse.

3. Tilkallingshjelp

Bussbransjen vil ha et behov for å kunne bruke tilkallingshjelp og disse ansatte er en viktig ressurs. Man opplever likevel at en del sjåfører aktivt velger dette fremfor å ha en fast ansettelse, også der det er behov for flere fast ansatte. Partene ser dette som uheldig, og utvalget skal derfor se på mulige tiltak for å bidra til at flere velger fast ansettelse der det er behov for dette.

4. Sykepenger

Partene er enige om at ordningen med forskuttering av sykepenger har hatt enkelte utilsiktede virkninger som medfører merarbeid og høyere kostnader for arbeidsgiver enn forutsatt. Utvalget skal se på dette, og komme med forslag til eventuelle endringer. Dersom partene er enige om endringene, kan disse iverksettes i tariffperioden.

5. Ansiennitet

Partene er enige om å legge til rette for at bransjen skal være et attraktivt sted for småbarnsforeldre og nyansatte. Samtidig må ansiennitetsprinsippet ivaretas. Utvalget skal se på dette.

7 Varighet

Denne overenskomsten trer i kraft pr. 1. april 2024 og gjelder til 31. mars 2026 – og videre 1 – ett år av gangen dersom den ikke av en av partene blir sagt opp skriftlig med 2 – to måneders varsel.

8 Reguleringsbestemmelser annet avtaleår

Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom NHO og YS, eller det organ YS bemyndiger, om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår, samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i YS' Representantskap eller det organ YS bemyndiger, og NHOs Representantskap.

Hvis partene ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 – fjorten – dager etter forhandlingenes avslutning, si opp de enkelte tariffavtaler med 14 – fjorten – dagers varsel (dog ikke til utløp før 1. april 2025).

Vedtakelsesfrist settes til 15. mai 2024.

Oslo, 19. april 2024

Marius Trøland

For Yrkestrafikkforbundet

JH Stordanger

For NHO Transport

PROTOKOLL FORHANDLINGSLØSNING BUSSBRANSJEAVTALEN

FELLESFORBUNDET OG NHO TRANSPORT

Innholdsfortegnelse

1	Økonomi	2
1.1	Lønnstillegg	2
1.2	Reguleringsbestemmelse rutebuss	2
1.3	Matpengesats	2
1.4	Endring minstelønnsatser	3
2	Kompetanse	3
3	Endringer i overenskomsten	3
3.1	Delte skift	3
3.2	Natttillegg og ubekvemstillegg ekspressbuss	5
4	Innretning og etterbetaling	6
5	Felles protokolltilførsler	6
6	Utvalg i tariffperioden	7
7	Varighet	7
8	Reguleringsbestemmelser annet avtaleår	7

Til stede på ett eller flere møter:

Fra Fellesforbundet:

Dag-Einar Sivertsen, Roger Moum, Bjørn Olden, Geir Tore Kravdal, Alexander Loiro, Linda Langstad, Øyvind Selnes, Raymond Marcussen, Kathrine Ihle, Trine Bonde Olsen, Tommy Melbye, Audun Heimdal, Arne Gabrielsen, Øistein Kristiansen, Bård Jordfall, Dag Odnos, Willy Bergsnov

Fra NHO Transport:

Jon H. Stordrange, Roger Harketstad, Karine Nordseth, Atle Rønning, Martin Reberg, Terje Greibesland, Bent Kjersem-Drageset, Leif Aksel Brønn, Birgitte Boldvik, Ronny Paulsen, Johannes Straume, Martin Winsnes Thrane, Jofri Lunde, Eskil Johnsrud Sæterlien

1 Økonomi

1.1 Lønnstillegg

Det gis et generelt tillegg til alle på kr 7 fra 01.04.24

Det gis et normallønnstillegg på kr 4 fra 01.04.24

1.2 Reguleringsbestemmelse rutebuss

For rutebussjåfører gis per 01.04.25 et tillegg på kr. 4,50 per time som kommer i tillegg til resultatet i mellomoppgjøret, jf. reguleringsbestemmelse i BBA 5.5.1.4.

På grunn av stor usikkerhet om den økonomiske utviklingen det kommende året, er partene enige om følgende for regulering i forbindelse med mellomoppgjøret i 2025:

Dersom lønnsøkningen for Bussbransjeavtalen i 2025 avviker med mer enn 0,5 prosentpoeng fra NHOs kommuniserte ramme for industrien samlet i NHO-området, skal partene møtes for å reforhandle justeringstillegget slik at man kommer innenfor det aksepterte avviket på 0,5 prosentpoeng.

For å vurdere størrelsen på et eventuelt avvik brukes følgende modell:

Industriarbeidernes overheng
+ Glidning på 0,3 %
+ Sum kronetillegg (regulering + tillegg fra mellomoppgjøret) delt på NHOs tall for avtalt timelønn for Bussbransjeavtalen (justert for helårseffekt)
= lønnsøkningen for Bussbransjeavtalen i 2025

1.3 Matpengesats

Matpengesatsen økes til kr. 107.

1.4 Endring minstelønssatser

Verkstedarbeidere, hjelpearbeidere, renholdere, renholdspersonell, bestillingsjåfører og turbilsjåfører får sine minstelønssatser hevet med kr 11 per time fra 01.04.24.

2 Kompetanse

NHO Transport og Fellesforbundet er enige om at det har betydning for bedriftene og den enkelte arbeidstaker at det finnes reelle muligheter for faglig utvikling gjennom etter- og videreutdanning, og at det i denne forbindelse finnes gode og bransjenære faglige tilbud, bl.a. YSK og fagbrev.

NHO Transport og Fellesforbundet viser til arbeidet i Kompetansereformutvalget. Det vises også til det Statsministeren fremhever om Kompetansereformutvalget i sitt brev av 7. april 2024 til Riksmekleren:

"Regjeringen har i samråd med partene satt ned Kompetansereformutvalget, som skal utrede hvordan Norge skal lykkes med livslang læring i arbeidslivet. Utvalget er sammensatt med bred representasjon fra partene i arbeidslivet. Regjeringen legger til grunn at utvalget, som en del av sitt arbeid vil vurdere finansieringsmodeller som støtter opp om etter- og videreutdanning i etablerte arbeidsforhold slik at det sikrer ambisjonen om livslang læring. Når utvalget har lagt frem sin innstilling vil regjeringen følge opp på egnet måte, i dialog med partene.

Målet er at vi i fellesskap lager en kompetansereform som svarer på behovene til både arbeidstakere og arbeidsgivere for oppdatert og formalisert kompetanse."

NHO Transport og Fellesforbundet forventer at regjeringen i dialog med partene, etablerer en hensiktsmessig oppfølging av forslagene fra utvalget.

NHO Transport og Fellesforbundet er enige om å gjennomføre et arbeid om hvilke faktiske behov og utfordringer bussbransjen har når det gjelder etter- og videreutdanning, og hvilken betydning resultatene av forslagene fra Kompetansereformutvalget har for bransjen.

Arbeidet knyttet til dette ivaretas av det partssammensatte utvalget som nedsettes for å arbeide mellom tariffoppgjørene, se punkt 6.

3 Endringer i overenskomsten

Ny tekst er markert med understrek og kursiv, slettet tekst er markert med ~~overstryking~~.

3.1 Delte skift

§ 6.2 Deltskifttillegg, nye avsnitt

Utenfor Oslo

Ved sammenhengende opphold på stasjoningssted utover 2 timer, betales en godtgjørelse lik en timelønn pr. dag.

Fra 01.09.2010 betales det ved sammenhengende opphold ut over en time på stasjoningsstedet, eller annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom, en godtgjørelse lik en timelønn pr. dag. Se ellers bilag 9A og 9B i denne overenskomsten.

Fra 01.10.2024 inntre godtgjørelsen i bilag 9A og 9B etter et sammenhengende ubetalt opphold ut over 30 minutter på stasjoningsstedet eller annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom

Om pausen, eller deler av pausen, er kompensert med timelønn slik at den ubetalte delen av pausen ikke er over 30 minutter, er dette ikke et deltskift.

I Oslo:

Se bilag 10 om delte skift i Oslo, pkt 5.

Bilag 9 Avtale om delte skift for sjåførere utenfor Oslo, endret tekst i punkt 7:

Del A: For eksisterende avtaler, nye kontrakter inngått før 01.06.10 og anbud utlyst før 01.06.10:

Særordninger vedrørende delte skift gjennomføres etter avtale mellom bedriften og de tillitsvalgte, jfr.§ 4.3. I de tilfellene partene ikke inngår lokal avtale om delte skift, gjelder følgende:

1. Antall oppmøter begrenses til to.
2. Ingen del av noe skift skal være kortere enn to timer.
3. Delte skift avsluttes senest kl 19.00.
4. Opphold i tjenesten skal skje på sjåførens stasjoningssted, eller etter avtale med de tillitsvalgte; på annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom.
5. Det er adgang til å blande delte skift med andre turnuser.
6. Det gis ikke anledning til å lage delte skift som faller på søn- og helligdager samt de offentlige høytidsdagene 1. og 17. mai.
7. Fra 01.09.2010 betales det ved sammenhengende opphold ut over en time på stasjoningssted, eller annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom, en godtgjørelse lik en timelønn pr. dag. Fra og med 01.10.2024 utbetales denne godtgjørelsen ved sammenhengende ubetalte pauser på stasjoningsstedet utover 30 minutter.
8. Fra 01.09.2010 gis det ikke anledning til å lage delte skift som faller på lørdager. Dersom det etter dette lokalt avtales delte skift på lørdager skal slike skift kompenseres med 25 % av daglønssatsen til den til enhver tid gjeldende 0 – 3 år-sats uten kompetansemøduler

Del B: For anbud utlyst etter 01.06.10 og for nye kontrakter inngått etter 01.06.10

Særordninger vedrørende delte skift gjennomføres etter avtale mellom bedriften og de tillitsvalgte, jfr. § 4.3.

I de tilfellene partene ikke inngår lokal avtale om delte skift, gjelder følgende:

1. Antall oppmøter begrenses til to.
2. Ingen del av noe skift skal være kortere enn to timer.
3. Delte skift avsluttes senest kl 19.00.
4. Opphold i tjenesten skal skje på sjåførens stasjoneringssted, eller etter avtale med de tillitsvalgte; på annet avtalt pausested med godkjent oppholdsrom.
5. Det er adgang til å blande delte skift med andre turnuser.
6. Det gis ikke anledning til å lage delte skift som faller på lør-, søn- og helligdager samt de offentlige høytidsdagene 1. og 17. mai.
7. Ved sammenhengende ubetalte pauser på stasjoneringsstedet utover en time, betales en godtgjørelse tilsvarende 18 % av dagsats 0-3 år inkludert YKB. Fagbrevtillegget og bedriftsintern modul ikke medregnet. Fra og med 01.10.2024 utbetales denne godtgjørelsen ved sammenhengende ubetalte pauser på stasjoneringsstedet utover 30 minutter.
8. Dersom det lokalt avtales delte skift på lørdager skal slike skift kompenseres med 25 % av dagsats 0-3 år inkludert YKB. Fagbrevtillegget og bedriftsintern modul ikke medregnet.

3.2 Nattillegg og ubekvemstillegg ekspressbuss

§ 6.1 Tillegg for ubekvem arbeidstid, endret tekst:

- a) For arbeid på nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, 1. og 2. påskedag, 1. og 17. mai, Kr. Himmelfartsdag, 1. og 2. pinsedag, 1. og 2. juledag, samt etter kl. 15.00 på jul-, påske-, pinse- og nyttårsaften, betales 100 % tillegg.
- b) For tjeneste i ~~tidsrommet~~ tidsrommene kl. 19.00 - 01.30 og kl. 04.30 - 06.00 mandag til lørdag betales et tillegg på 25 % av den ordinære timelønnen.
For tjeneste i tidsrommet kl. 01.30 – 04.30 mandag til lørdag betales et tillegg på 40 % av den ordinære timelønnen.

~~Tillegget~~ Tilleggene utbetales ikke for arbeid som etter bokstav a) godtgjøres med 100 % tillegg.

- c) Fra lørdag kl.15.00 til søndag kl. 24.00 betales et tillegg på 40 %.

Ved anbud i henhold til yrkestransportlovens kap 5 – offentlig godtgjørelse til rutetransport – utlyst etter 1.7.2012, utbetales 25 % tillegg av den ordinære timelønn mellom kl. 06.00 og 15.00 på lørdag.

Ved anbud i henhold til yrkestransportlovens kap 5 – offentlig godtgjørelse til rutetransport – utlyst etter 1.7.2016 og for kjøring av ekspressbuss, utbetales 40 % tillegg av den ordinære timelønn mellom lørdag kl. 06.00 og søndag kl. 24:00. For skift som er påbegynt før søndag kl. 24.00 opprettholdes tillegget på 40% frem til skiftets slutt, likevel ikke lenger enn til mandag kl. 06.00.

Tillegget utbetales ikke for arbeid som etter bokstav a) godtgjøres med 100 % tillegg.

Tillegget betales for alle betalte timer innenfor de angitte tidsrom.

Ubekvemstilleggene på 25% og 40% utbetales ikke dersom arbeidet er godtgjort med overtidstillegg.

4 Innretning og etterbetaling

Overenskomstens satser vil justeres i henhold til tillegg i ovennevnte bestemmelser.

Lønnsforhøyelsen gjøres ikke gjeldende for lønnsinntakere som har sluttet i bedriften før vedtakelsen. Det foretas ikke omregning eller etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg mv. for arbeid utført før vedtakelsen.

5 Felles protokolltilførsler

Delte skift:

Arbeidstakersiden har gitt uttrykk for at de opplever at det i økende grad lages delte skift med deltskiftopphold tett opp til én time, og at konsekvensen for sjåførene er at de får økt utstrekking på arbeidstiden uten at dette kompenseres. Fra 01.10.2024 vil derfor ubetalte pauser på over 30 minutter utløse deltskifttillegg. Arbeidsgiver har fremdeles anledning til å planlegge med betalte pauser uten at dette medfører deltskifttillegg, og om pausen eller deler av pausen er kompensert med timelønn slik at den ubetalte delen av pausen ikke er over 30 minutter, er dette ikke et deltskift.

Ekspressbuss:

Ekspressbuss i § 6.1 omfatter også flybusser.

Avtaleutvikling:

Partene er enige om å følge opp arbeidet med en restrukturert BBA.

6 Utvalg i tariffperioden

Partene er enige om at det skal nedsettes et partssammensatt utvalg som skal vurdere følgende i tariffperioden:

1. Kompetanse

Se punkt 2 ovenfor.

2. Språk

Det å beherske norsk er en forutsetning for å kunne ivareta arbeidet som bussjåfør. Utvalget skal se på hvordan den enkelte og bedriften kan bidra til at de ansatte opprettholder slik kompetanse.

3. Tilkallingshjelp

Bussbransjen vil ha et behov for å kunne bruke tilkallingshjelp og disse ansatte er en viktig ressurs. Man opplever likevel at en del sjåførere aktivt velger dette fremfor å ha en fast ansettelse, også der det er behov for flere fast ansatte. Partene ser dette som uheldig, og utvalget skal derfor se på mulige tiltak for å bidra til at flere velger fast ansettelse der det er behov for dette.

4. Sykepenger

Partene er enige om at ordningen med forskuttering av sykepenger har hatt enkelte utilsiktede virkninger som medfører merarbeid og høyere kostnader for arbeidsgiver enn forutsatt. Utvalget skal se på dette, og komme med forslag til eventuelle endringer. Dersom partene er enige om endringene, kan disse iverksettes i tariffperioden.

5. Ansiennitet

Partene er enige om å legge til rette for at bransjen skal være et attraktivt sted for småbarnsforeldre og nyansatte. Samtidig må ansiennitetsprinsippet ivaretas. Utvalget skal se på dette.

7 Varighet

Denne overenskomsten trer i kraft pr. 1. april 2024 og gjelder til 31. mars 2026 – og videre 1 – ett år av gangen dersom den ikke av en av partene blir sagt opp skriftlig med 2 – to måneders varsel.

8 Reguleringsbestemmelser annet avtaleår

Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom NHO og LO, eller det organ LO bemyndiger, om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår, samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i LOs Representantskap eller det organ bemyndiger, og NHOs Representantskap.

Hvis partene ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 – fjorten – dager etter forhandlingenes avslutning, si opp de enkelte tariffavtaler med 14 – fjorten – dagers varsel (dog ikke til utløp før 1. april 2025).

Vedtakelsesfrist settes til 15. mai 2024.

Denne protokollen signeres i to eksemplarer, ett til hver av partene.

For Fellesforbundet

Oslo, 19. april 2024

For NHO Transport

5

Allmenngjort område	Norsk/utenlandsk	Kontrollpunkt tittel	2021		2022		2023		2024		Totalt	
			Antall tilsyn	Andel brudd	Antall tilsyn	Andel brudd	Antall tilsyn	Andel brudd	Antall tilsyn	Andel brudd	Antall tilsyn	Andel brudd
Godstransport	Utenlandsk	Godstransport på vei – diett for utsendte arbeidstakere	25	28 %	19	16 %	25	8 %			69	17 %
		Godstransport på vei - lønn for utsendte arbeidstakere	26	31 %	17	24 %	24	13 %			67	22 %
	Norsk	Allmenngjøring norsk godstransport - diett	37	3 %	72	17 %	154	4 %	1		264	7 %
		Allmenngjøring norsk godstransport - lønn	53	19 %	116	29 %	245	13 %	6		420	18 %
Turbil	Utenlandsk	Persontransport med turbil - lønn for utsendte arbeidstakere			1		4					
		Persontransport med turbil - kost og losji for utsendte arbeidstakere			1		1					
	Norsk	Persontransport med turbil - lønn for arbeidstakere i norske virksomheter	3		5		15	7 %				
		Persontransport med turbil - kost og losji for norske arbeidstakere	2		3		8	13 %				
Totalsum			81	18 %	132	23 %	278	10 %	6		497	14 %

Fra: [Støver, Morten](#)
Til: [Josefine Wærstad](#)
Kopi: [Seem, Monica](#)
Emne: SV: Underlag til begjæring om videreføring av allmenngjøring
Dato: tirsdag 28. mai 2024 13:20:17

You don't often get email from morten.stover@arbeidstilsynet.no. [Learn why this is important](#)

Hei.

1. Det er så langt gjort fem tilsyn med turbil i 2024. Ingen brudd eller reaksjoner. Resultat i tabell under.
2. Det er ikke oppgitt andel brudd, fordi det ikke er funnet brudd på de aktuelle kontrollpunktene som er sjekket.

-Mvh Morten Støver

Kontrollpunkt	Antall tilsyn
8621 Utbetaler arbeidsgiver lønn i samsvar med forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for utsendte arbeidstakere som utfører persontransport med turbil?	
8622 Utbetaler arbeidsgiver lønn i samsvar med forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for arbeidstakere som utfører persontransport med turbil?	5
8623 Får arbeidstakerne dekket kost og losji av arbeidsgiver?	3
8624 Får utsendte arbeidstakerne dekket kost og losji av arbeidsgiver?	
Totalt	5

Fra: Josefine Wærstad <josefine@ytf.no>
Sendt: tirsdag 28. mai 2024 12:07
Til: Støver, Morten <morten.stover@arbeidstilsynet.no>
Kopi: Seem, Monica <Monica.seem@arbeidstilsynet.no>
Emne: RE: Underlag til begjæring om videreføring av allmenngjøring

Hei igjen, og takk for tall tidligere i år.

Jeg har et par spørsmål i denne omgang:

1. Har det vært noen tilsyn på turbil i 2024 enda? Både norsk og utenlandske firmaer er av interesse
2. Jeg ser at det ikke er oppgitt andel brudd på kontrollene av utsendte turbilsjåførere. Hva er grunnen til dette?

Hører fra deg.

Med vennlig hilsen

Josefine Wærstad
Advokat
Yrkestrafikkforbundet

Telefon: +47 93 24 00 48
www.ytf.no
facebook.com/Yrkestrafikkforbundet
twitter.com/YTF_Norge

Yrkestrafikkforbundet (YTF)
Lakkegata 19-23, pb. 9175 Grønland, 0134 Oslo
Tlf. 40 60 37 00

Denne meldingen er kun ment for adressaten og kan inneholde konfidensielle opplysninger. Hvis du ikke er riktig mottaker, vennligst informer avsender og slett meldingen umiddelbart.

From: Støver, Morten <morten.stover@arbeidstilsynet.no>
Sent: Tuesday, February 20, 2024 3:24 PM
To: Josefine Wærstad <josefine@ytf.no>
Cc: Seem, Monica <Monica.seem@arbeidstilsynet.no>
Subject: Underlag til begjæring om videreføring av allmenngjøring

Det er ikke ofte du mottar e-post fra morten.stover@arbeidstilsynet.no. [Finn ut hvorfor dette er viktig.](#)

Viser til en tidligere henvendelse til Morten Lien. Vedlagt er tilsyn i perioden 2021-dd for godstransport og turbil. Ta kontakt om noe er uklart.

Med vennlig hilsen

Morten Støver

seniorrådgiver
Afdeling for arbeidsmiljø og regelverk
Arbeidstilsynet

Mobil: +47 95 25 37 72
Telefon: +47 73 19 97 00
Internett: www.arbeidstilsynet.no

Besøksadresse:
Prinsens gate 1
Trondheim

Postadresse:
[eDialog](#)

Arbeidstilsynet – for et godt arbeidsliv

Oppsummering turbilundersøkelse

Photo by Juan Encalada

Innhold

Innledning.....	3
Metode og gjennomføring.....	3
Observasjoner og respondenter.....	3
Undersøkelsens begrensninger.....	4
Funn.....	4
Nasjonalitet og lønn.....	4
Lønn.....	5
Lønn mellom oppdrag.....	6
Lønn på vei til å plukke opp passasjerer.....	6
Kjennskap til norsk minstelønn for turbilsjåfører.....	6
Får sjåførene norsk minstelønn?.....	7
Arbeidsdagen.....	7
Kjøretid per dag.....	9
Overnatting i bussen.....	9
Oppdrag og tid i Norge.....	9
Oppdrag i Norge.....	10
Tid i Norge.....	11
Oppsummering.....	11
Vedlegg.....	12

Innledning

Mellom juni-august 2023 gjennomførte Yrkestrafikkforbundet en spørreundersøkelse som angår lønn og arbeidsvilkår blant turbussjåfører. Målet med undersøkelsen er å kartlegge lønnsnivå, lengde på oppdrag og arbeidsmiljø for utenlandske turbussjåfører som kjører i Norge. Turbussbransjen er en bransje i endring, og tidvis også en uoversiktlig bransje. Det finnes begrenset kunnskap om de utenlandske aktørene og deres lønns- og arbeidsvilkår. Flere av de utenlandske sjåførene ønsker ofte ikke å svare eller snakke med fagforeninger om sin lønn og arbeidshverdag. Derfor er også undersøkelsen gjennomført anonymt.

Spørreskjemaet som ble benyttet i undersøkelsen ligger vedlagt (vedlegg 1). Totalt har det blitt samlet inn 30 svar fra undersøkelsen. Tidligere har Yrkestrafikkforbundet gjennomført lignende undersøkelser, deriblant i 2015 og 2017. Da ble det samlet inn henholdsvis 23 og 31 svar.

Rapporten tar for seg metode og gjennomføring av undersøkelsen, etterfulgt av de kvantitative resultatene fra undersøkelsen. Funnene redegjøres for underveis, før hele undersøkelsen oppsummeres avslutningsvis.

Metode og gjennomføring

Undersøkelsen har blitt gjennomført i Osloområdet, deriblant Holmenkollen, Frognerparken, Vigelandsmuseet og Bygdøy. Undersøkelsen har bestått av et spørreskjema på 1 ark med spørsmål på begge sider av arket. De fleste spørsmålene har vært avkryssningsspørsmål, med noen spørsmål som har hatt fritekst. Spørsmålene tar for seg lønns- og arbeidsvilkår, deriblant om sjåførene får betalt for ventetid eller om sjåførene må overnatte i bussen. Det opplyses også om minstelønn for turbilsjåfører i Norge og et spørsmål om sjåførene får minstelønn stilles avslutningsvis i undersøkelsen.

Observasjoner og respondenter

Ved gjennomføring av undersøkelsene ble det notert hvor mange utenlandske og norske busser det var, samt hvor mange som ikke ville svare og hvor mange som ikke var til stede i bussen.

Totalt var det 88 busser som var til stede på undersøkelsestidspunktene. Blant disse var det 13 sjåfører som ikke var til stede i bussen, og 35 som var norske – disse var ikke relevante respondenter for undersøkelsen da det er utenlandske sjåførers lønns- og arbeidsvilkår som har blitt undersøkt. 10 sjåfører svarte tydelig at de ikke ville svare på undersøkelsen. Fem av disse var polske, og to av disse svarte at lønnen deres er en «bedriftshemmelighet». Resterende sjåfører som ikke ville besvare undersøkelsen var enten tyske, estiske eller litauiske.

De resterende 30 som svarte på undersøkelsen er fra Litauen, Estland, Sverige, Sveits, Polen, Tyskland, Ukraina, Belgia, Østerrike, Slovakia, Frankrike, Irland og Tsjekkia. En respondent har ikke oppgitt landinfo, men har besvart undersøkelsen på tysk. De fleste respondentene var mellom 30-69 år gamle.

Undersøkelsens begrensninger

En av begrensningene med undersøkelsen er at den er gjennomført i et avgrenset område (kun i Osloområdet). Dette medfører at resultatene ikke nødvendigvis er representative for andre deler av Norge. Utvalget er også relativt liten, men sier likevel noe om hvordan det står til med lønns- og arbeidsvilkårene til utenlandske turbussjåfører i Oslo.

En annen begrensning ved undersøkelsen er at det enkelte dager var lite eller ingen turbusser på undersøkelsestidspunktet, slik at tid og sted har vært avgjørende for hvor mange undersøkelser som har blitt samlet inn. Været har også skapt noen begrensninger.

Noen av undersøkelsene er heller ikke ferdig besvart, da det har vært sjåfører som har avbrutt undersøkelsen fordi de skulle kjøre videre. Noen av spørsmålene er også oversett eller hoppet over.

Vi opplevde også at spørsmål 13 og 15 ofte ble oversett, dette kan komme av at disse spørsmålene var i fritekst og lett å overse blant spørsmålene med avkrysningsalternativer.

Funn

Ettersom antall besvarelser er begrenset, vil det ikke være hensiktsmessig å kjøre statistiske analyser. Funnene blir presentert og redegjort for. I enkelte tilfeller presenteres svarene i tabeller og diagrammer. Felt som ikke er utfyllt skyldes at respondenten ikke har besvart spørsmålet.

19 av respondentene oppgir at de er fast ansatt og seks er midlertidig ansatt. To har oppgitt å være bileiere, samt tre har oppgitt å være selvstendig næringsdrivende.

Nasjonalitet og lønn

Nasjonalitet	Registreringsland buss	Månedslønn i euro	Lik, lavere eller høyere lønn i Norge
Litauisk			Lik lønn
Estisk	Estland	1900	Lik lønn
Svensk	Sverige	3200	Lik lønn
Svensk	Sverige	3000	Lik lønn
Sveitsisk	Sveits	3500	
Polsk	Polen	2000	Lik lønn
Tysk	Tyskland	Under 600	Lik lønn
Estisk	Estland	1300	Lik lønn
Ukrainsk	Latvia	2000	Lavere lønn
Litauisk	Litauen	1500	Lik lønn
Litauisk	Litauen	2500	Lavere lønn
Belgisk	Belgia	Over 40 (pris per time for bileier)	Lik lønn
Polsk	Polen	1400	Lik lønn
Polsk		900	Høyere lønn
Østerisk	Østerrike	3200	Høyere lønn
Tysk	Tyskland	1200	Lik lønn

Polsk	Polen	2200	Høyere lønn
Slovakisk	Slovakia	1000	Lik lønn
Polsk	Polen	3200	Høyere lønn
Fransk	Frankrike	2800	Lik lønn
Polsk	Polen	2000	Høyere lønn
Tysk	Tyskland	3400	Lik lønn
Sveitsisk	Sveits	Over 4300	Lik lønn
Ikke oppgitt, men besvart på tysk		Over 4300	Høyere lønn
Litauisk	Litauen	2500	
Estisk	Estland	3000	Lik lønn
Svensk	Sverige		Lik lønn
Irsk	Nederland	16 (pris per time for bileier)	Lik lønn
Estisk	Estland	1600	
Tsjekkisk	Tsjekkia	4 (pris per time for bileier)	Lavere lønn

Lønn

Det er noe variasjon i lønnen som sjåførene oppgir. I gjennomsnitt ligger de fleste på en bruttolønn på 2500 euro i måneden (pris per time er ikke beregnet). Det er en som oppgir å tjene under 600 euro i måneden, og en som oppgir å tjene 900 euro i måneden. Det er dermed to som opplyser om en bruttolønn under 1000 euro i måneden. Seks oppgir å tjene mellom 1000 og 1900 euro. Syv oppgir å tjene mellom 2000 og 2800 euro. Sju oppgir å tjene mellom 3000 og 3500 euro i måneden, og kun to oppgir å ha en bruttolønn på over 4300 i måneden. Den allmenngjorte lønnen for turbilsjåfører er på rundt 2900 euro i måneden med dagens valutakurs (25.01.2024). Dette gjelder uten overtid. Ser man på den oppgitte lønnen i undersøkelsen er det 10 av 30 sjåfører som oppgir å ha lønn på allmenngjort nivå eller høyere. Blant bileierne er det tre som oppgir henholdsvis 4, 16 og over 40 euro som pris per time.

Det ser ikke ut til å være en sammenheng mellom oppgitt nasjonalitet og lønn. Eksempelvis har en sjåfør fra Tyskland oppgitt å tjene under 600 euro i måneden, samtidig som en annen tysk sjåfør oppgir å tjene 3400 euro i måneden. Et annet eksempel er også en sjåfør fra Estland som har oppgitt å tjene 3000 euro, mens en annen sjåfør fra samme land har oppgitt å tjene 1600 euro i måneden. Svenske og sveitsiske sjåfører ligger imidlertid på den høyere delen av skalaen, som også er over minstelønn.

De fleste oppgir å tjene det samme i Norge som i andre land. Hele 18 av 30 oppgir at de får samme lønn i Norge, og fem oppgir at de får høyere lønn i Norge sammenlignet med andre land. Tre oppgir at de får lavere lønn, resterende har ikke besvart spørsmålet.

Lønn mellom oppdrag

Sjåførene fikk spørsmål om de får betalt for ventetid mellom oppdrag i Norge. Et stort flertall på 22 svarte at de får betalt for ventetid mellom transportoppdrag. Tre svarte at de ikke får betalt for ventetid, og to svarte at de ikke vet. Tre har ikke besvart spørsmålet.

Spørsmålet har noen usikkerheter ved seg, da det ikke har blitt spurt om sjåførene får timebetalt eller en fastlønn per måned. Dersom sjåførene får fastlønn, uten at det er spesifisert hva lønnen dekker, er det sannsynlig at de svarer at de får betalt mellom oppdrag. Dette fordi det er en mulighet for at de oppfatter at lønnen dekker hele perioden de er på jobb, uten at vi kan være sikre på at arbeidsgiver tolker det slik og faktisk betaler for lønn mellom oppdrag.

Lønn på vei til å plukke opp passasjerer

Sjåførene har også blitt spurt om de får lønn for kjøreturen før og etter at de har plukket opp passasjerer. Svaralternativene her var:

«Ja, jeg får betalt for all kjøring»

«Nei, jeg får kun betalt når jeg har passasjerer»

«Redusert lønn når jeg kjører uten passasjerer»

28 svarer at de får betalt for all kjøring, og to svarer at de kun får lønn når de har passasjerer. Ingen oppgir at de får redusert lønn uten passasjerer. Sjåførene som ikke får lønn når de kjører uten passasjerer oppgir å være fra Litauen og Slovakia. Det er vanskelig å si noe om oppgitt nasjonalitet og lønn med og uten passasjerer har en sammenheng. Det må likevel bemerkes her at andre respondenter i undersøkelsen som har oppgitt nasjonalitet fra Litauen eller Slovakia svarer at de får lønn for all kjøring.

Kjennskap til norsk minstelønn for turbilsjåfører

Sjåførene fikk også spørsmål om de har kjennskap til at de har rett på norsk minstelønn (202,62 kr/17,5 euro i timen) og om de får minstelønn når de kjører innenlands i Norge. Her var svaralternativene som følger:

«Ja»

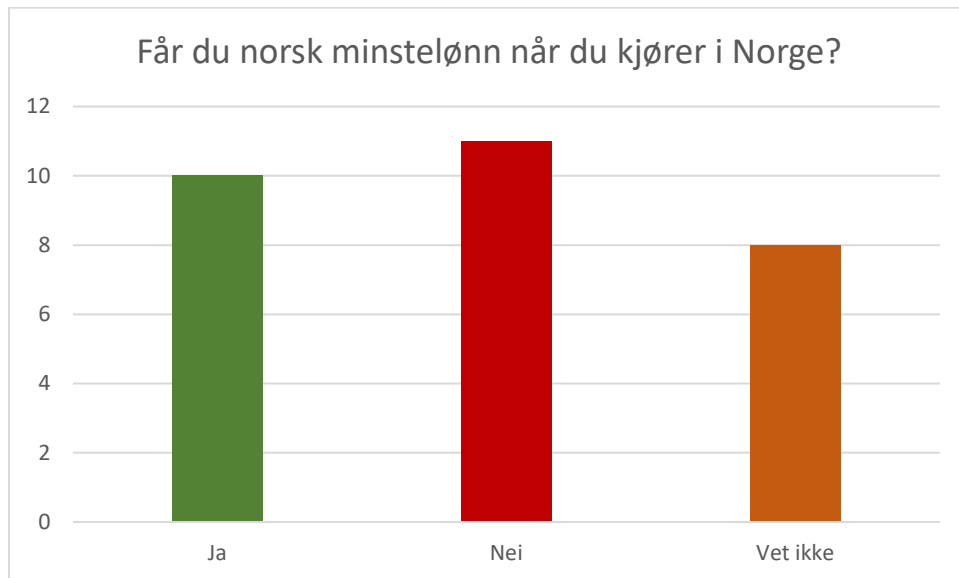
«Nei»

«Vet ikke»

13 har svart ja på spørsmålet, syv har svart nei og ni har svart vet ikke, samt en som ikke har besvart spørsmålet. «Nei» og «vet ikke» kan anses for å være to likelydende svaralternativer, og det kan dermed antas at 16 av 30 ikke vet at de har krav på norsk minstelønn når de kjører i Norge. Dette tilsvarer rett over halvparten av respondentene.

Får sjåførene norsk minstelønn?

Det ble stilt spørsmål om sjåførene får den norske minstelønnen de har krav på når de kjører innenlands i Norge. En har ikke besvart spørsmålene, og resten fordeler seg slik:

10 av respondentene oppgir at de får norsk minstelønn, 11 oppgir at de ikke gjør det, mens åtte svarer at de ikke vet. Dette viser at det fortsatt er turbilsjåførere som ikke får norsk minstelønn når de kjører i Norge. Det er vanskelig å si noe om hvordan det har vært i tidligere undersøkelser, da man har valgt å se bort ifra dette spørsmålet i eldre rapporter ettersom beløpet for den allmenngjorte lønnen ikke har vært oppgitt på spørreskjemaet. Det har gjort det vanskelig for sjåførene å svare dersom de ikke vet hva minstelønnen er. Likevel har vi i tidligere rapporter regnet oss frem til timelønn gjennom å se på oppgitt lønn, arbeidstimer per arbeidsdag, samt antall arbeidsdager i måneden. I rapporten fra 2017 viser det seg at kun to av 31 respondenter hadde allmenngjort lønn,

Arbeidsdagen

Sjåførene fikk ulike spørsmål om arbeidshverdagen deres. Blant disse er det spørsmål om antall arbeidstimer per arbeidsdag, antall timer kjøring per dag og antall arbeidsdager i måneden. Sjåførene ble også stilt spørsmål om de overnatter i bussen eller ikke. Svarene sier noe om hvordan det står til med arbeidsvilkårene til utenlandske turbussjåførere i Norge.

Her vises det til tabell over nasjonalitet, månedslønn i euro, gjennomsnittlig timer hver arbeidsdag, antall timer kjøretid og antall arbeidsdager i måneden.

Nasjonalitet	Månedslønn i euro	Timer arbeidsdag (gjennomsnittlig)	Timer kjøretid	Antall arbeidsdager i måneden
Litauisk		10	6	20
Estisk	1900	8	6	20
Svensk	3200	10	8	16
Svensk	3000	8	4	15
Sveitsisk	3500	16	12	21
Polsk	2000	12	6	15
Tysk	Under 600	8	8	8
Estisk	1300	12	6	23
Ukrainsk	2000	8	8	20
Litauisk	1500	16	8	20
Litauisk	2500	10	8	22
Belgisk	Over 40 (pris per time for bileier)	14	6	28
Polsk	1400	12	6	5
Polsk	900	8	8	20
Østerisk	3200	6	10	22
Tysk	1200	10	4	14
Polsk	2200	8	8	18
Slovakisk	1000	14	6	14
Polsk	3200	10	4	18
Fransk	2800	10	6	20
Polsk	2000	12	12	20
Tysk	3400	8	6	
Sveitsisk	Over 4300	8	8	20
Ikke oppgitt, men besvart på tysk	Over 4300	12	8	
Litauisk	2500	8	6	
Estisk	3000	12	6	22
Svensk		10	6	
Irsk	16 (pris per time for bileier)	12	10	20
Estisk	1600	12	6	20
Tsjekkisk	4 (pris per time for bileier)	10	10	

De fleste sjåførene har oppgitt at de jobber omtrent 20 dager per måned. Vanligvis regnes 21 dager som gjennomsnittlig arbeidsdager per måned i en fulltidsstilling i Norge. Blant de som oppgir at de jobber rundt 20 dager i måneden, er det også 13 av disse som har arbeidsdager på 10 timer eller mer. Syv har oppgitt at de jobber færre enn 18 dager i måneden, men blant disse er det fem som oppgir arbeidsdager på 12 timer eller mer. Ser man disse tallene i sammenheng med lønn, er det flere av sjåførene som tjener svært lite. En litauisk sjåfør oppgir en arbeidsdag på 16 timer i gjennomsnitt, 20 arbeidsdager per måned og en lønn på 1500 euro i måneden. Det tilsvarer omtrent 4,7 euro i timen. En annen estisk sjåfør oppgir en arbeidsdag på 12 timer i gjennomsnitt, 23 arbeidsdager og 1300 euro i månedslønn. Dette tilsvarer også

4,7 euro i måneden. Dette viser blant annet at flere tjener langt mindre enn minstelønn, selv om de har oppgitt at de får minstelønn. Det er vanskelig å si noe om de har krysset av feil når de har oppgitt lønn eller på spørsmålet om minstelønn. Likevel er det svært urovekkende at flere av sjåførene oppgir at de tjener så lite som 4,7 euro i timen, når minstelønnen ligger på 17,5 euro i timen.

En beregning av alle respondentene som har svart på spørsmålene om lønn, antall timer en arbeidsdag varer i gjennomsnitt og antall dager i måneden de jobber viser at kun seks av 22 tjener på nivå med norsk minstelønn eller høyere. Resten fordeler seg mellom 4,7 og 15,2 euro i timen, hvorav 8 tjener mindre enn 10 euro i timen. De som har oppgitt pris per time for bileiere er ikke tatt med i beregningen, men en belgisk sjåfør oppgir 40 euro, en irsk sjåfør oppgir 16 euro og en tsjekkisk sjåfør oppgir 4 euro per time.

Kjøretid per dag

De fleste sjåførene oppgir en kjøretid som er mindre enn arbeidstiden. De fleste oppgir at de kjører mellom 6-8 timer. Dette er i henhold til reglene for kjøre- og hviletid som tillater maks ni timer kjøretid. Det er likevel fem sjåførere som oppgir at de kjører 10 timer eller mer. For tre av disse stemmer dette lite overens med det de har oppgitt som gjennomsnittlig arbeidsdag, da de enten har oppgitt like mange timer på både arbeidsdag og antall timer kjøretid, eller oppgitt færre timer i arbeidsdag. Dette kan muligens komme av at spørsmålene har blitt misforstått.

Overnatting i bussen

Sjåførene har fått spørsmål om de overnatter i bussen når de er i Norge. 29 av 30 respondenter har svart på dette spørsmålet. Svaralternativene var som følger:

«Aldri»

«Sjeldent»

«Noen ganger»

«Ofte»

«Alltid»

28 av sjåførene oppgir at de aldri overnatter i bussen når de er i Norge, og en oppgir at vedkommende overnatter «noen ganger» i bussen. Sammenlignet med rapporten fra 2017 virker dette å være stabilt. Den gangen svarte 29 at de aldri overnattet i bussen, samt en som svarte «sjeldent» og en som svarte «noen ganger».

Oppdrag og tid i Norge

Vi vet at sjåførene befant seg i Norge på tidspunktet for spørreundersøkelsen. Det er likevel interessant å vite hvor mye tid sjåførene tilbringer i Norge og hvor mange oppdrag de har hatt i landet. Her er en tabell som viser nasjonalitet, lønn, oppdrag i Norge siste 12 måneder og uker i Norge siste 12 måneder.

Nasjonalitet	Månedslønn i euro	Oppdrag i Norge (siste 12 mnd.)	Uker i Norge (siste 12 mnd.)
Litauisk		10-14	7
Estisk	1900	1-4	4
Svensk	3200	1-4	5
Svensk	3000	0	1
Sveitsisk	3500		
Polsk	2000	15-19	15
Tysk	Under 600	0	1
Estisk	1300	1-4	3
Ukrainsk	2000	20-24	20
Litauisk	1500	5-9	8
Litauisk	2500	5-9	5
Belgisk	Over 40 (pris per time for bileier)	1-4	2
Polsk	1400	1-4	1
Polsk	900	1-4	1
Østerisk	3200	1-4	4
Tysk	1200		1
Polsk	2200		5
Slovakisk	1000	5-9	1
Polsk	3200	1-4	1
Fransk	2800	1-4	1
Polsk	2000	1-4	6
Tysk	3400	0	
Sveitsisk	Over 4300	0	0
Ikke oppgitt, men besvart på tysk	Over 4300	1-4	4
Litauisk	2500	0	
Estisk	3000	10-14	
Svensk		5-9	6
Irsk	16 (pris per time for bileier)	1-4	2
Estisk	1600	40-44	1
Tsjekkisk	4 (pris per time for bileier)	40-44	

Oppdrag i Norge

Sjåførene ble stilt spørsmål om hvor mange oppdrag de har hatt innenlands i Norge i løpet av de siste 12 månedene. 27 av respondentene har besvart dette spørsmålet, og det er en del variasjon i svarene. 12 av sjåførene har svart 1-4 oppdrag. Fire har svart 5-9 oppdrag, fem har svart 0, to har svart 10-14 oppdrag og to andre har svart 40-44 oppdrag. I tillegg er det henholdsvis en hver som har svart 15-19 og 20-24 oppdrag. Svarene her viser at flestparten av sjåførene jobber en del i Norge, og det er kun 5 av 27 som har svart at de har hatt 0 oppdrag i Norge de siste 12 månedene.

Det er knyttet noe usikkerhet til svarene, da tolkning av «oppdrag» kan være varierende. Noen kan tolke oppdrag som en kontrakt med mange ulike turer. Andre kan tolke hver tur som et oppdrag. Det er likevel interessant å se på hvor mange uker sjåførene har tilbragt i Norge de siste 12 månedene, slik at man kan se antall oppdrag i sammenheng med antall tid tilbragt i Norge.

Tid i Norge

Det ble stilt spørsmål om hvor mange uker respondentene totalt har tilbragt i Norge i løpet av de siste 12 månedene. Den som hadde vært lengst i Norge var en ukrainsk sjåfør som har oppgitt at vedkommende har vært her 20 uker i løpet av de siste 12 månedene, etterfulgt av en polsk sjåfør som har oppgitt 15 uker i Norge. Utover det har de fleste andre sjåførene svart at de har vært i Norge mellom 1-8 uker i Norge de siste 12 månedene, der hele ni svarer at de har vært 1 uke i Norge. Fem har ikke besvart spørsmålet. Den ukrainske sjåføren som oppgir å ha vært 20 uker i Norge, har også oppgitt 20-24 oppdrag i Norge og en bruttolønn på 2000 euro i måneden. Totalt er det 11 av 25 som oppgir at de har vært i Norge 4 uker eller mer de siste 12 månedene. I rapporten fra 2017 var det totalt 15 som hadde oppgitt at de hadde vært i Norge 4 uker eller mer.

Oppsummering

Yrkestrafikkforbundet gjennomførte en spørreundersøkelse blant turbussjåførere i Oslo mellom juni-august 2023. Av 88 busser totalt har vi fått 30 svar. 35 av de 88 var norske busser og dermed ikke relevante for undersøkelsen. 13 var ikke tilstede ved bussen, og 10 svarte at de ikke ønsket å svare på undersøkelsen.

Sjåførene som har svart på undersøkelsen oppgir i stor grad å ha lave lønninger, noen ligger også langt under den norske minstelønnen. Selv om 10 av 30 oppgir at de får norsk minstelønn, viser beregninger fra antall timer per arbeidsdag og antall arbeidsdager per måned at dette ikke nødvendigvis stemmer. Det kan være at lønnen de har oppgitt er feil, eller så kan det være at de ikke har svart riktig på spørsmålet om de får norsk minstelønn. Den allmenngjorte lønnen for en normal måned uten overtid for turbussjåførere er med dagens valutakurs (25.01.2024) på rundt 2900 euro. Likevel, når man kun ser på oppgitt lønn blant respondentene, er gjennomsnittsvaret 2500 euro. Det vil si at de fleste sjåførene tjener i gjennomsnitt rundt 400 euro mindre i måneden enn det de har krav på i henhold til norsk minstelønn for turbussjåførere. Ser man oppgitt lønn i sammenheng med antall timer de jobber per arbeidsdag og antall arbeidsdager per måned er lønnen i realiteten enda lavere sammenlignet med norsk minstelønn. Her viser det seg at det kun er seks av 22 sjåførere som i realiteten får lønn på nivå med norsk minstelønn. Flere av sjåførene skulle sannsynligvis også hatt overtidsbetalt.

Yrkestrafikkforbundet har gjort lignende undersøkelser tidligere der resultatene har vist at flere turbussjåførere tjener mindre enn norsk minstelønn for turbussjåførere. Denne undersøkelsen og gjennomgangen i rapporten viser også at det fortsatt i skrivende stund er turbussjåførere som tjener mindre enn norsk minstelønn. Det er bekymringsverdig at forholdene i norsk turbussbransje fortsatt viser antydninger til dårlige lønns- og arbeidsvilkår.

Vedlegg

Vedlegg 1: Spørreskjema på norsk

Spørreundersøkelse om lønns- og arbeidsvilkår i transportnæringen

Dette er en spørreundersøkelse som skal gjennomføres for å kartlegge og dokumentere de lønns- og arbeidsvilkår som utenlandske sjåførere får når de kjører i Norge. Kryss av på riktig alternativ der det er bokser eller skriv inn svar der det er en strek (vennligst skriv inn på engelsk). Spørreundersøkelsen er anonym og gjennomføres av Yrkestrafikkforbundet, et fagforbund for sjåførere i Norge.

Spørsmål:

1. Din nasjonalitet:												
2. Land bilen er registrert i:												
3. Bosted (land):												
4. Alder (kryss av):		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
		20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+					
5. Turbusselskap (hvis ønskelig):												
6. Hvilket arbeidsforhold har du? (kryss av)												
☐	Fast ansatt					☐	Midlertidig ansatt					
☐	Bileier					☐	Selvstendig næringsdrivende					
7. For ansatte: Hva er din brutto gjennomsnittlige månedslønn i euro? (kryss av)												
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	Under 600	600	700	800	900	1000	1100	1200				
	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000				
	2100	2200	2300	2400	2500	2600	2700	2800				
	2900	3000	3100	3200	3300	3400	3500	3600				
	3700	3800	3900	4000	4100	4200	4300	Over 4300				
8. For bileier/selvstendig: Kan du oppgi prisen for transport i euro? (kryss av)												
Per time:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
		Under 4	4	8	12	16	20	24				
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐				
		28	32	36	40	Over 40						
Per kilometer:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
		Under 0,5	0,5	1	1,5	2	2,5	3				
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐				
		3,5	4	4,5	5	Over 5						

9. Får du betalt for ventetid i Norge mellom transportoppdrag? (kryss av)																	
☐	Ja	☐	Nei	☐	Vet ikke												
Annet, skriv inn:																	
10. Får du betalt lønn for kjøreturen før og etter at du plukker opp passasjerene (for eksempel når du står i Oslo, og skal kjøre til Bergen for å hente passasjerer der)? (kryss av)																	
☐	Ja, jeg får betalt for all kjøring																
☐	Nei, jeg får kun betalt når jeg har passasjerer																
☐	Jeg får redusert lønn når jeg kjører uten passasjerer																
☐	Vet ikke																
11. Hvor lenge varer din totale arbeidsdag (gjennomsnittlig)? (kryss av)																	
☐	2	☐	4	☐	6	☐	8	☐	10	☐	12	☐	14	☐	16	☐	18+
12. Hvor mange timer <u>kjører</u> du hver dag? (kryss av)																	
☐	2	☐	4	☐	6	☐	8	☐	10	☐	12	☐	14	☐	16	☐	18+
13. Hvor mange dager jobber du per måned? (skriv inn)																	
14. Hvor mange oppdrag har du utført <u>innenlands i Norge</u> i løpet av de siste 12 månedene? (kryss av)																	
☐	0	☐	1-4	☐	5-9	☐	10-14	☐	15-19	☐	20-24	☐	25-29				
☐	30-34	☐	35-39	☐	40-44	☐	45-49	☐	50-54	☐	55-59	☐	60-64				
☐	65-69	☐	70-74	☐	75-79	☐	Over 80										
15. Hvor mange uker har du totalt vært i Norge i løpet av de siste 12 månedene? (skriv inn)																	
16. Overnatter du i bussen når du er i Norge? (kryss av)																	
☐	Aldri			☐	Sjeldent			☐	Noen ganger			☐	Ofte		☐	Alltid	
17. Får du høyere, lavere eller lik lønn for transportoppdrag i Norge, sammenliknet med andre land du kjører i? (kryss av)																	
☐	Lik lønn				☐	Lavere lønn				☐	Høyere lønn						
18. Vet du at når du kjører innenlands i Norge har du rett på norsk minstelønn (202,62 NOK / 17,5 euro i timen)? (kryss av)																	
☐	Ja	☐	Nei	☐	Vet ikke												
19. Får du norsk minstelønn når du kjører innenlands i Norge? (kryss av)																	
☐	Ja	☐	Nei	☐	Vet ikke												

Tusen takk for at du deltok på undersøkelsen! Vi setter stor pris på dine svar.

Elin Svarstad og Bjorn Dapi

Lønn i allmenngjorte bransjer 2022

Lønn i allmenngjorte bransjer 2022

Notatet undersøker lønnsfordelingen i allmenngjorte områder i 2022. Nærmere bestemt kartlegger vi andelen lønnsforhold under, rett under, på eller rett over, og over de allmenngjorte satsene, både i hvert av de ni områdene omfattet av allmenngjøringsvedtak, samt samlet for alle områdene. Resultatene holdes opp mot tilsvarende beregninger for 2021.

Innhold

Sammendrag	3
1 Lønn i allmenngjorte bransjer.....	5
1.1 Lønnsstatistikken.....	6
1.2 Avgrensninger og satser	8
2 Allmenngjorte områder samlet	10
2.1 Lavere andel under allmenngjorte satser	10
2.2 Høyere lønn i tariffbundne virksomheter.....	13
3 Overnatting, servering og cateringvirksomheter	14
4 Byggeplasser i Norge	16
5 Elektrofagene.....	18
6 Skips- og verftsindustrien.....	20
7 Persontransport med turbil	22
8 Godstransport på vei	23
9 Jordbruk og gartnerier.....	25
10 Fiskeindustribedrifter.....	28
11 Renholdsbransjen.....	30
Appendiks	32

Sammendrag

I dette notatet analyserer vi lønn i allmenngjorte bransjer i 2022 på oppdrag fra Arbeids- tilsynet. Kartleggingen er en oppdatering av tidligere analyser Fafo har gjennomført. Til grunn for analysene ligger Statistisk sentralbyrås (SSBs) lønnsstatistikk fra november 2022. Vi analyserer lønnsnivået i bransjer med allmenngjøring med utgangspunkt i de allmenngjorte lønnsattsene. Vi kommenterer også endringer fra 2021 til 2022.

Data og metode

Lønnsstatistikken bygger på rapportering fra virksomheter i Norge. Med utgangspunkt i innrapportert lønn, anslår vi en timelønn som kan sammenlignes med de allmenngjorte satsene. Virksomhetene rapporterer inn lønn for alle sine ansatte. Innleide arbeidstakere fra bemanningsbyråer er gruppert innunder bemanningsbransjen, ikke de bransjene arbeidstakerne er utleid til. De fanges dermed ikke opp i vår framstilling, selv om de omfattes av allmenngjøringsvedtak i de tilfellene de leies ut til bransjer og yrker med allmenngjøring. Utstasjonerte arbeidstakere som jobber i Norge, men er ansatt i en bedrift i hjemlandet, omfattes ikke av lønnsstatistikken.

Tilnærmingen og metoden som er benyttet i notatet bygger i stor grad på tidligere rapportering (Jordfald m.fl., 2021; Svarstad & Dapi, 2022; Dapi & Svarstad, 2022). Det innebærer at vi tar utgangspunkt i de aktuelle minstesattsene i de ni allmenngjorte områdene, og fordeler lønnsforholdene på fire kategorier ut fra plassering relativt til satsen. Vi gjør også dette samlet for alle områdene.

Et viktig moment å ta hensyn til ved tolkningen av anslagene for 2022, er at de allmenngjorte satsene som var gjeldende på telletidspunktet for lønnsstatistikken i november, er de samme som i 2021. Tariffnemndas vedtak for 2022 er først gjeldende fra 15. desember for samtlige områder. Det innebærer at bedriftene har hatt lenger tid til å tilpasse seg de allmenngjorte satsene enn det som var tilfellet i 2021. Dessuten kan lønnsnivåene i 2022 være et resultat av naturlig lønnsvekst fra 2021 til 2022. Samlet tilsier disse forholdene at vi i 2022 ser en nedgang i andelen arbeidsforhold som lønnes under allmenngjort sats sammenlignet med 2021. Lønnsfordelingen relativt til allmenngjort sats ville sett annerledes ut om analysen hadde vært gjennomført etter virkningstidspunktet for de nye satsene i 2022.

Samlet lønnsfordeling innen allmenngjorte bransjer

Lønnsdataene fra 2022 indikerer at seks prosent av lønnsforholdene i allmenngjorte bransjer er lønnet under allmenngjort minstesats. Seks av ti tjener godt over satsen, som vil si minst 15 prosent over. Resten har et lønnsnivå rett over, som vil si opptil 15 prosent over sats. Til sammenligning var 10 prosent av arbeidsforholdene lønnet under allmenngjort sats i 2021. Trolig er deler av nedgangen i andelen under sats drevet av at satsen ikke er endret mellom 2021 og 2022.

Bosatte arbeidstakere tjener i gjennomsnitt bedre enn ikke-bosatte, siden færre lønnsforhold ligger under den allmenngjorte satsen, mens flere ligger godt over satsene. Forskjellen mellom bosatte og ikke-bosatte er ikke kvalitativt forskjellig fra 2021. Dersom vi

alternativt kategoriserer arbeidsforholdene i gruppene norskfødte og utenlandsfødte, blir det også tydelig at norskfødte i allmenngjorte områder har høyere lønninger i gjennomsnitt enn utenlandsfødte. Dette synliggjøres gjennom at en betraktelig høyere andel av lønnsforholdene blant norskfødte er lønnet minst 15 prosent over allmenngjort sats.

Andelen som lønnes under allmenngjort sats er lavere i virksomheter som er bundet av en tariffavtale enn i virksomheter uten tariffavtale.

Lønnsfordeling per bransje

Det er betydelige forskjeller mellom allmenngjorte bransjer i hvordan lønnsforholdene plasserer seg i forhold til minstesatsene. Mens ni av ti arbeidstakere tjente godt over – altså mer enn 15 prosent over – den allmenngjorte satsen i skips- og verftsindustrien i 2022, var tilsvarende andel 11 prosent i renholdsbransjen. Den allmenngjorte satsen i renholdsbransjen er riktignok relativt sett høy siden den, i motsetning til øvrige satser, stammer fra en normallønnsavtale. Likevel kommer det tydelig fram at de ulike områdene har ulike «profiler» av lønnsfordelinger. Et gjennomgående funn er at ikke-bosatte arbeidstakere oftere enn bosatte tjener under den allmenngjorte satsen.

Sammenlignet med 2021, ser vi i de fleste områdene en nedgang i andelen arbeidsforhold under allmenngjort sats. Hvor stor nedgangen er, varierer. Det er også forskjeller mellom arbeidstakerne med ulik landbakgrunn i hvor store forflytninger oppover i lønnsfordelingen arbeidstakere har hatt i 2021 til 2022. I tillegg er det forskjeller mellom bosatte og ikke-bosatte. Trenden er at bosatte både har høyere gjennomsnittslønn enn ikke-bosatte generelt, og at de i større grad beveger seg oppover i lønnsfordelingen mellom 2021 og 2022 enn ikke-bosatte.

1 Lønn i allmenngjorte bransjer

I dette notatet analyserer vi lønnsfordeling innenfor allmenngjorte tariffområder i året 2022. Prosjektet er finansiert av Arbeidstilsynet. Notatet er en oppdatering av notatet «Lønn i allmenngjorte bransjer 2021» (Dapi & Svarstad 2022)¹. Det innebærer at strukturen og teksten i notatet i stor grad overlapper med 2021-kartleggingen. Vi undersøker hvor mange arbeidsforhold som har lønn under, rett under, på eller rett over, eller over allmenngjort sats. Dette er gjort innenfor områdene: «Overnatting, servering og cateringvirksomheter», «Byggeplasser i Norge», «Elektrofagene», «Skips- og verftsindustrien», «Persontransport med turbil», «Godstransport på vei», «Jordbruk og gartnerier», «Fiskeindustribedrifter» og «Renholdsbransjen».

Det er lagt til grunn en firedelt kategorisering av lønnsforhold med utgangspunkt i de allmenngjorte satsene i de ulike områdene: «Under», «Minstesats minus 15 %», «Minstesats pluss 15 %», og «Over». Denne firedelingen er gjennomført konsekvent i samtlige allmenngjorte bransjer ut fra de ulike satsene som Tariffnemnda har fastsatt for hver bransje.

Notatet er en oppfølging av, og i stor grad basert på, analysene som ble gjort i 2018 i Jordfald mfl. (2021)², i 2020 i Svarstad & Dapi (2022)³ og i Dapi & Svarstad (2022). Det er imidlertid gjort noen endringer mellom de ulike publikasjonene. Spesifikt har vi som i Svarstad & Dapi (2022) inkludert ekstra kategorier i lønnsfordelingen, for å bedre få fram hvor mange som tjener nært opptil satsen, og hvem som ligger lenger under. Vi har også inkludert en oversikt som viser fordeling av lønnsforhold under, rett under, på eller rett over og over de allmenngjorte satsene i alle de allmenngjorte områdene *samlet*, og i tillegg hvordan denne fordelingen ser ut i tariffbundne versus ubundne virksomheter. Utover disse utvidelsene, samsvarer både beregningsmetode og avgrensning av allmenngjorte områder med det som ligger til grunn i de tidligere publikasjonene.

I tillegg til å kommentere situasjonen i 2022, vil vi sammenligne denne med fordelingen i 2021. Som nevnt i Dapi og Svarstad (2021), representerte 2021 et unntaksår, ettersom arbeidsmarkedet på tidspunktet for innsamling av lønnsstatistikken var preget av nedstengninger som følge av koronapandemien. Dette slo særlig ut i en nedgang i sysselsettingen i deler av tjenesteytende sektor, og aller mest for ikke-bosatte i overnatting, servering og cateringvirksomheter. 2022 er første året etter 2019 som kan sies å i liten grad være berørt av nedstenging og andre koronatiltak, noe som aktualiserer en ny kartlegging av lønnsfordelingen i allmenngjorte områder. I appendikset finnes også

---

¹ Dapi, B. & Svarstad, E. (2022). *Lønn i allmenngjorte bransjer 2021*. Fafo-notat 2022:14
<https://www.fafo.no/images/pub/2023/10375.pdf>

² Jordfald, B., Svarstad, E. & Nymoen, R. (2021). *Hvem er de lavlønte?* Fafo-rapport 2021:29.
<https://www.fafo.no/images/pub/2022/20804.pdf>

³ Svarstad, E. & Dapi, B. (2022). *Lønn i allmenngjorte bransjer 2020*. Fafo-notat 2022:07
<https://www.fafo.no/images/pub/2022/10369.pdf>

tabeller som viser fordelingen av lønnsforhold i allmenngjorte bransjer for årene 2019 og 2020.

Satsene som gjaldt i 2021 var de samme som gjaldt på telletidspunktet for lønnsstatistikken for 2022, som vil si november 2022. Tariffnemndas vedtak for 2022 gjaldt først fra 15. desember for alle områder. At bedriftene har hatt lang tilpasningstid, og at det har skjedd en viss lønnsvekst mellom 2021 og 2022, er trolig med på å bidra til en nedgang i andelen lønnsforhold under allmenngjort sats i 2022 sammenlignet med 2021. Denne nedgangen ville antakelig vært delvis reversert etter at de justerte satsene trådte i kraft 15. desember, altså en måned etter vårt telletidspunkt.⁴

1.1 Lønnsstatistikken

SSBs lønnsstatistikk for november 2021 og 2022 er grunnlagene for analysene i dette notatet.⁵ Følgende forutsetninger og definisjoner er lagt til grunn:

- Lønnsbegrepet som er benyttet er *avtalt lønn*. Avtalt månedslønn er kontante godtgjørelser fra arbeidsgiver til arbeidstaker for avtalt arbeidstid, som rapporteres inn til A-ordningen. Kvalifikasjonstillegg/kompetansetillegg og andre faste personlige tillegg er med. Uregelmessige tillegg, bonus eller overtid er ikke med i fastlønnsbegrepet.
- Noen arbeidstakere jobber på timelønnsbasis, noen på ukelønn, mens andre får fast månedslønn. SSB opererer kun med månedslønn i sin lønnsstatistikk. Overenskomstene i LO opererer oftest med timelønnssetninger, og det samme gjøres i allmenngjøringsvedtakene. For å komme fram til timelønn, legges det i analysene til grunn en heltidsekivalent på 162,5 timer per måned (37,5 timer * 4,33 uker). Dette tilsvarer 1950 timer for et fullt årsverk, og er det samme som SSB bruker i sine analyser av lønnsstatistikken.
- Enheten i lønnsstatistikken er lønnsforhold, ikke lønntakere. Det betyr at en lønntaker kan opptre flere ganger i statistikken dersom vedkommende har flere arbeidsforhold i ulike virksomheter. Det er andelen lønnsforhold relativt til allmenngjort sats som studeres i det følgende.
- Avtalt arbeidstid per uke legges til grunn for beregning av timelønn. Denne skal rapporteres inn månedlig av arbeidsgiver gjennom A-ordningen.
- Det er kun arbeidstakere som i telleåret var i aldersintervallet 20–60 år som er inkludert i analysene. De yngste er utelatt, fordi innslaget av lærlinger kan påvirke analysene. Lærlinger omfattes ikke av de allmenngjorte satsene.
- Noen få arbeidstakere var registrert med mer enn 50 timer i avtalt arbeidstid i løpet av en uke. Disse er utelatt.

---

⁴ Satsene justeres en gang hvert år. Det skjer imidlertid oftest på ulike tidspunkter på året avhengig av om lønnsoppgjøret er et hovedoppgjør eller et mellomoppgjør. I hovedoppgjør kreves det nytt vedtak om fortsatt allmenngjøring. Slike vedtak skal legges ut på høring, som på grunn av saksbehandlingstiden oftest leder til at satsene justeres sent på året. I mellomoppgjør justeres satsene uten nytt vedtak om fortsatt allmenngjøring. Vedtak om justering av sats legges vanligvis ikke ut på høring, og satsene får følgelig virkningsdato fra et tidligere tidspunkt på året. Både mellom 2019 og 2020, og 2021 og 2022 var satsene uendret mellom telletidspunktene for lønnsstatistikken. Det har betydning for sammenlignbarhet fra år til år. Med utgangspunkt i hvor lang tilpasningstid virksomhetene har hatt til nye satser, er det mest nærliggende å sammenligne 2019 med 2021, og 2020 med 2022.

⁵ Referanseperiode ble endret fra september til november ved publiseringen av lønnsstatistikken i februar 2021. Se under fanen «Produksjon» og «Sammenlignbarhet over tid og sted»: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/lonn-og-arbeidskraftkostnader/statistikk/lonn>

- For å få best mulig avgrensninger av tariffområdene og de yrkene allmenngjøringen omfatter, er Standard for næringsklassifisering (SN2007)⁶ brukt for næringsmessige avgrensninger og Standard for yrkesklassifisering (Styrk98)⁷ for å identifisere og avgrense yrker.
- Lønnsstatistikken er basert på innrapportering til A-ordningen i november 2021 og 2022. Den allmenngjorte satsen som var gjeldende på disse tidspunktene legges til grunn for sammenlikning. Ikrafttredelsesdato for ny sats i 2022 er 15. desember, altså måneden etter at lønnsstatistikken for 2022 er samlet inn, mens satsene for 2021 gjaldt fra 1. juli. Det innebærer at satsene for november 2021 og november 2022, er like. At satsene var de samme i de to årene, betyr som nevnt at arbeidsgivere har hatt lengre tid på å tilpasse seg satsene i 2022 enn i 2021, samtidig som det kan ha skjedd en lønnsvekst i virksomhetene selv om de allmenngjorte satsene ikke ble justert.
- Vi ser på lønnsfordelingene etter lønnstakerens landbakgrunn og bosetningsstatus. Det vises fire kategorier av landbakgrunn: Norge, EU-Øst, Utenfor EØS og EØS utenom EU-Øst. I tillegg kommer «Uoppgitt» (se neste kulepunkt). EU-Øst omfatter land som ble medlem av EU ved EU-utvidelsene i 2004, 2007 og 2013, og er i denne sammenheng som oftest arbeidstakere som er født i Polen eller i ett av de baltiske landene. EØS utenom EU-Øst består av landene som er en del av EØS-samarbeider, men som ikke omfattes av EU-Øst. Utenfor EØS omfatter alle som er født utenfor EU, uavhengig om det er et asiatisk, europeisk, amerikansk eller afrikansk land. De fleste av Utenfor EØS i de allmenngjorte bransjene er født i Asia.
- Det finnes en del arbeidstakere som ikke har fått registrert landbakgrunn. Disse har betegnelsen «Uoppgitt» i figurene. Tilsvarende har vi informasjon om arbeidstaker er registrert som bosatt eller ikke. At det i statistikken ikke er registrert landbakgrunn og/eller at arbeidstaker ikke er registrert som bosatt, fungerer begge som en indikator på at en arbeidstaker nylig har kommet til landet. Det å ha uoppgitt landbakgrunn og det å være ikke-bosatt, er ikke gjensidig utelukkende. De fleste –men ikke alle – av de ikke-bosatte har også uoppgitt landbakgrunn.

Begrensninger i lønnsstatistikken

Per 2022 dekker lønnsstatistikken lønnstakere i virksomheter i Norge. Dette betyr at den ikke omfatter

- selvstendig næringsdrivende, siden disse ikke mottar lønn
- utstasjonerte arbeidstakere fra virksomheter i andre land som jobber på oppdrag i Norge. For eksempel fanger ikke statistikkgrunnlaget opp turbuss- eller godssjåfører som er ansatt i et utenlandsk transportfirma som utfører transportoppdrag i Norge⁸

⁶ <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/6>

⁷ <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/7>

⁸ I henhold til SSBs statistikk er ikke antallet utstasjonerte arbeidstakere veldig høyt. Merk at vi ser på en representativ måned i våre analyser, mens statistikken viser årlige tall. Vi ville derfor forvente at tallet for november måned er vesentlig lavere. Se: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/statistikk/antall-arbeidsforhold-og-lonn/artikler/flere-utstasjonerte-arbeidstakere-i-2022-enn-aret-for/tabell-2.utstasjonerte-arbeidstakere-i-lopet-av-aret-etter-naering.20162022.antall>

Videre er det ett annet forhold som også må nevnes:

- Innleide arbeidstakere fra bemanningsbyråer som jobber i en virksomhet som er omfattet av allmenngjøringsvedtaket, er ikke med i analysene. Vi har ikke data som viser hvilke bransjer ansatte i bemanningsforetak er leid ut til. Det vil si at for eksempel innleide til byggenæringen ikke er med i tallmaterialet for byggebransjen.

Datakvaliteten i lønnsstatistikken er blitt bedre over tid. A-ordningen har vært kilden til arbeidsmarkedsopplysninger siden 2015, og i tillegg til bedre informasjon om stillingsprosent, har det bidratt til at kortvarige jobbforhold og jobber med lav stillingsprosent er dekket i lønnsstatistikken (Berge, 2020)⁹. Dette er en fordel for analyser innenfor lavlønnsproblematikken og kartlegging av andel jobber under en bestemt lønnsats etter som lavlønnte jobber kjennetegnes av deltid og kort varighet.

De tidligste årgangene til lønnsstatistikken basert på A-ordningen var imidlertid preget av målefeil i avtalt arbeidstid. Dette fikk konsekvenser for beregningen av timelønn og for analyser med vekt på den nederste delen av lønnsfordelingen. Se for eksempel Jordfald mfl. (2021)¹⁰ for en omtale av hvordan feil i statistikken påvirket måling av lavlønnsomfanget i 2015 og 2016.

I denne analysen ser vi på årene 2021 og 2022, og disse årgangene er i mindre grad påvirket av feil som preget A-ordningens tidligere fase i 2015 og 2016. I tillegg har SSB siden 2019 benyttet en ny metode for å forbedre informasjonen om arbeidstid i A-ordningen. Begge forhold bidrar til forbedret kvalitet på timelønnsopplysninger i A-ordningen.

Alle statistiske innsamlinger er sårbare for målefeil. Når vi undersøker grupper med få observasjoner, kan dette være viktig for tolkning av resultater. I denne analysen fordeler vi lønnsforhold med utgangspunkt i timelønns grenser. Det er rimelig å anta at noen lønnsforhold – særlig de med timelønn rundt grensene – klassifiseres på feil side av timelønns grensen på grunn av feil i timelønnvariabelen. Dersom de feilklassifiserte observasjonene utgjør en stor andel av gruppen, så vil gruppens størrelse og sammensetning i større grad være preget av endringer som skyldes statistisk støy. Som det kommer fram i kapittel 2, fordeler vi lønnsforholdene i fire grupper. Der ser vi at gruppen med mer enn 15 prosent under sats er betydelig mindre enn de andre. Dette tar vi med i betraktningen når vi omtaler resultatene.

1.2 Avgrensninger og satser

Tabell 1.1 oppsummerer hvordan vi har avgrenset de allmenngjorte områdene etter nærings- og yrkeskoder, og hvilke minstelønnsatser som gjaldt da lønnsstatistikken for 2022 ble samlet inn.

---

⁹ <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/ny-metode-gir-bedre-informasjon-om-arbeidstid>

¹⁰ Jordfald, B., Svarstad, E. & Nymoen, R. (2021). *Hvem er de lavlønnte?* Fafo-rapport 2021:29. <https://www.fafo.no/images/pub/2021/20796.pdf>

Tabell 1.1 Oversikt over allmenngjorte områder, avgrensning i henhold til næringskoder (SN2007) og yrkesgrupper (Styrk 98), samt gjeldende minstesatser per. november 2022.

Område	Avgrensning		Gjeldende timesats per 11/2022
	<u>Næringskode SN2007</u>	<u>Yrkeskode Styrk98</u>	
Overnatting, servering og cateringsvirksomheter	55, 56	4, 5, 9	175,47
Byggeplasser i Norge	41, 43 (unntatt 43.21)	6, 7, 8, 9	198,30
Elektrofagene	43.21	6, 7, 8, 9	196,47
Skips- og verftsindustriene	30.11, 33.15	6, 7, 8, 9	172,44
Persontransport med turbil	49.392	8	174,12
Godstransport på vei	49.41	8	185,50
Jordbruk og gartnerier (*)	1.1, 1.2, 1.3, 1.6	6, 9	126,15(**) 131,65(***) 146,05(****)
Fiskeindustribedrifter	10.2, 10.411	8	193,55
Renholdsbransjen	81.210	9	196,04

(*) Lønnstakere over 18 år. (**) Ansatt inntil 12 uker. (***) Ansatt mellom 12 og 24 uker. (****) Ansatt mer enn 6 måneder.

2 Allmenngjorte områder samlet

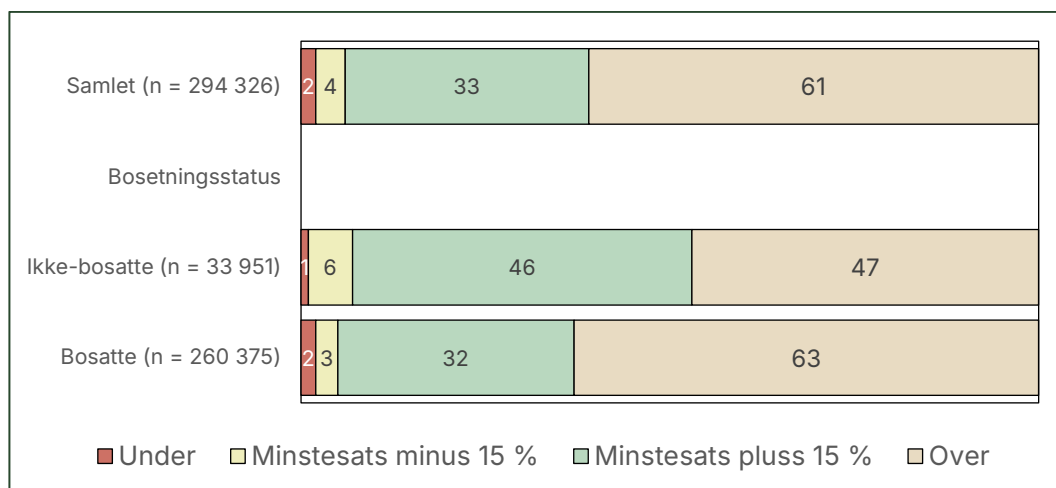
I dette avsnittet ser vi på lønnsfordelingen i årene 2021 og 2022 for alle de allmenngjorte områdene sett under ett. Områdene – altså næringsgrupper og yrkeskategorier som inngår i datagrunnlaget – er definert i tabell 1. Her ser vi på hvor timelønninger fordeles seg i forhold til den allmenngjorte satsen som er relevant for det aktuelle arbeidsforholdet. Det vil si at ulike allmenngjorte satser ligger til grunn for fordelingen. Som nevnt innledningsvis, fordeler vi arbeidsforhold i fire grupper etter avstanden eller lønnsforskjellen fra den relevante satsen.

- **Under** omfavner lønnsforhold med lønn lavere enn 85 prosent av allmenngjort sats.
- **Minstesats minus 15 %** består av lønnsforhold med lønn mellom 85 prosent av minstesats og minstesatsen.
- **Minstesats pluss 15 %** inkluderer lønnsforhold med lønn minst like høy som minstesatsen og ikke mer enn 15 prosent høyere av minstesatsen.
- **Over** består av lønnsforhold med lønn som er minst 15 prosent høyere enn minstesatsen.

2.1 Lavere andel under allmenngjorte satser

Et utviklingstrekk som preger de fleste allmenngjorte områdene, er at andelen jobber med lønn under den allmenngjorte satsen reduseres fra 2021 til 2022. Som figur 2.1 viser, er den samlede andelen arbeidsforhold under allmenngjort sats, dvs. den røde og den gule kategorien til sammen, 6 prosent i 2022. Til sammenligning var denne andelen 10 prosent i 2021, jfr. tabell 2.1. Kategorien «Minstesats pluss 15 %» reduseres noe, fra 37 til 33 prosent, mens andelen lønnsforhold som ligger minst 15 prosent over satsene, øker fra 53 til 61 prosent fra 2021 til 2022. Antakelig kan en del av denne utviklingen forklares med at satsene ikke er endret mellom telletidspunktene for lønnsstatistikken i 2021 og 2022, mens gjennomsnittslønnen for norske arbeidstakere har økt med 4,6 prosent i henhold til SSBs lønnsstatistikk.

Figur 2.1 Lønnsforhold i samlede allmenngjorte områder fordelt på fire lønnsgrupper og etter bosetningsstatus. 2022. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

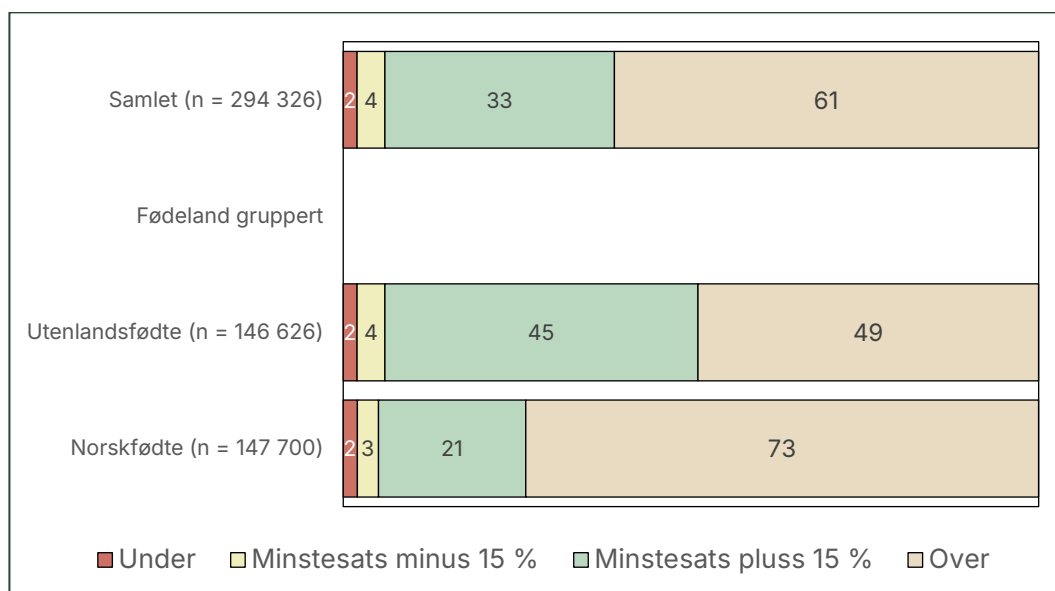

Andelen lønnsforhold som ligger 15 prosent eller mer over de allmenngjorte satsene er klart høyere blant de bosatte arbeidstakerne. Det er også en høyere andel av de ikke-bosatte som tjener under den allmenngjorte satsen – 7 prosent versus 5 prosent blant bosatte. Det var også tilfellet i 2021. Som vi kan lese ut av tabell 2.1, er det gruppene «Uoppgitt» og «Utenfor EØS» som har høyest andel lønnsforhold under allmenngjort sats i 2022. «Utenfor EØS» har også den laveste andelen lønnsforhold minst 15 prosent over sats, med 36 prosent. Dette til forskjell fra norskfødte, hvor andelen i denne kategorien er på 73 prosent.

Den samlede utviklingen mellom 2021 og 2022 er i stor grad drevet av de bosatte, som også utgjør den klart største gruppen arbeidstakere. For ikke-bosatte har det også vært en økning i andelen som har en lønn godt over satsen, og det er færre i gruppene under satsen. Det har ikke skjedd noe med «Minstesats pluss 15 %» mellom 2021 og 2022.

Et alternativ til å kategorisere etter bosettingsstatus, slik vi har gjort i figur 2.1, er å fordele lønnsforholdene etter norskfødte og utenlandsfødte. Det har vi gjort i figur 2.2 under. Antallet arbeidsforhold i allmenngjorte bransjer samlet var omtrent likt fordelt på arbeidstakere født i Norge og arbeidstakere født i andre land i 2022. Et tydelig trekk er imidlertid at norskfødte i større grad tjener godt over den allmenngjorte satsen. Mens 3 av 4 norskfødte tjente mer enn 15 prosent over satsen i 2022, gjorde halvparten av utenlandsfødte det samme. Det er kun marginale forskjeller i andelen som tjener under allmenngjort sats, men vi minner igjen om at fordelingene relativt til sats trolig ville sett annerledes ut etter at de nye satsene trådte i kraft 15. desember.

Figur 2.2 Lønnsforhold i samlede allmenngjorte områder fordelt på fire lønnsgrupper og etter fødeland gruppert. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger. 2022.

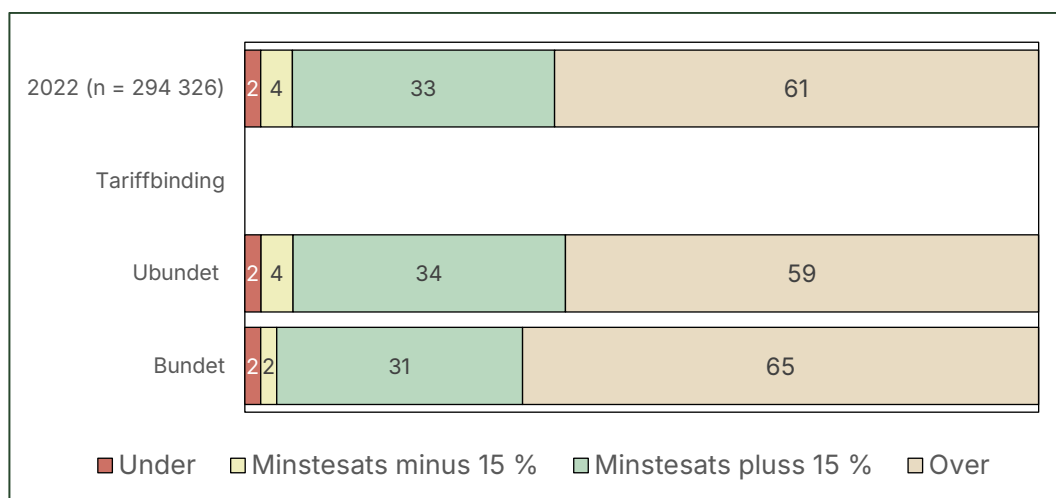
Tabell 2.1 Samlet antall lønnsforhold i allmenngjorte områder fordelt etter lønnsgruppe, innvanderbakgrunn, bosettingsstatus og tariffavtaledekning, 2021–2022.

	N	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats plus 15 %	Over
2021					
Ubundet	169 857	3	8	38	51
Bundet	101 025	2	4	37	57
Norge	148 059	3	6	26	65
Utenlandsfødte samlet	122 823	3	8	51	38
EØS utenom EU-Øst	9531	2	5	36	56
Uoppgitt	18 320	2	9	46	43
Utenfor EØS	48 356	3	10	62	25
EU-Øst	46 616	2	5	46	47
Bosatte	250 082	3	6	37	54
Ikke-bosatte	20 800	2	9	46	43
Samlet	270 882	3	7	37	53
2022					
Ubundet	184 611	2	4	33	61
Bundet	109 715	2	2	31	65
Norge	147 700	2	3	21	73
Utenlandsfødte samlet	146 626	2	4	45	49
EØS utenom EU-Øst	10 276	1	3	29	66
Uoppgitt	29 662	1	6	46	47
Utenfor EØS	56 673	2	5	57	36
EU-Øst	50 015	1	3	35	61
Bosatte	206 375	2	3	32	63
Ikke-bosatte	33 951	1	6	46	47
Samlet	294 326	2	4	33	61

2.2 Høyere lønn i tariffbundne virksomheter

Figur 2.2 viser fordelingen av lønnsforhold i 2022 i de fire kategoriene, samlet og separat for tariffbundne og ubundne virksomheter.¹¹ Det er en viss forskjell på andelen i de fire ulike lønnskategoriene når vi ser separat på tariffbundne og ubundne virksomheter. For det første tjener arbeidstakere i bundne virksomheter oftere godt over minstesatsen, som vil si 15 prosent eller mer over sats. Det er også en lavere andel som tjener under satsen, se gul og rød kategori i figuren under. Bildet ligner det vi så i 2021, men da var forskjellen i andelene under satsen noe større mellom bundne og ubundne virksomheter (6 versus 11 prosent).

Figur 2.3 Lønnsforhold i allmenngjorte områder i bundne og ubundne virksomheter etter fire lønnsgrupper. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger. 2022.

¹¹ Kjennetegnet for tariffavtale er basert på at virksomheten er tilmeldt Fellesordningen for AFP i privat sektor. Noen virksomheter kan være bundet av en tariffavtale selv om de ikke er tilmeldt Fellesordningen, se nærmere om dette i Alsos m.fl. (2021). *Arbeidsgiverorganisering og tariffavtaler*. Fafo-rapport 2021:07. <https://www.fafo.no/images/pub/2021/20775.pdf>

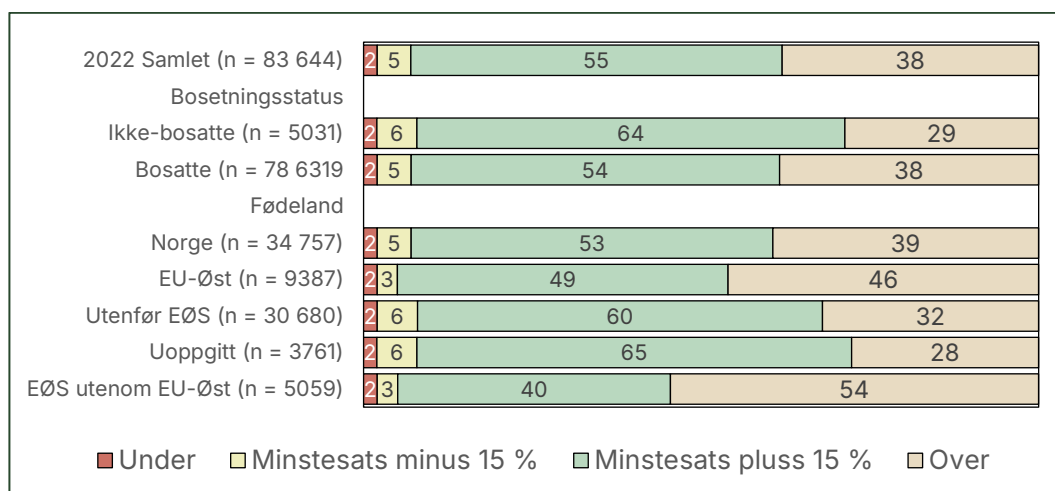
3 Overnatting, servering og cateringvirksomheter

Fra 1. januar 2018 ble de laveste lønnssetningene i Riksavtalen mellom NHO / NHO Reiseliv og LO/Fellesforbundet allmenngjort for første gang. I henhold til vedtak fra 1. juli 2021 var det ikke lov å lønne arbeidstakere over 20 år med en lavere timelønnssetning enn 175,47 per time. I figur 3.1 er lønnsstatistikken for 2022 sortert etter de allmenngjorte lønnssetningene.

- Arbeidstakere som er kategorisert som «Under» hadde en timelønn lavere enn 149 kroner.
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 149 til 174 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats minus 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 175 til 201 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats pluss 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn på 202 kroner eller mer, er kategorisert innenfor «Over».

Yrkesfelt 1–3 (lederyrker, akademiske yrker og høyskoleyrker) og yrkesfelt 6–8 (yrker i primærnæringene, håndverksyrker og operatør-/sjåføryrker) er utelatt i figur 3.1. Fra 2021 til 2022 har det vært en økning i sysselsettingen med ca. 10 000 arbeidsforhold i overnatting, servering og catering. 5000 av disse arbeidsforholdene kommer fra utenfor EØS. Arbeidsforhold der arbeidstaker har fødeland uoppgitt og i EU-Øst har også økt fra 2021. Ikke-bosatte arbeidsforhold har mer enn doblet seg.

Figur 3.1 Avtalt lønn per time, 2022. Antall lønnsforhold innenfor yrkesfeltene: kundeservice, service og ufaglærte yrker (Styrk98 = 4, 5 og 9). Nace 55 og Nace 56. 20–60 år. Etter bosetningsstatus og landbakgrunn. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

- 7 prosent hadde en timelønn som lå under laveste allmenngjorte sats (rødt og gult i figuren), 55 prosent lå på eller rett over satsen (grønt i figuren), mens 38 prosent hadde en timelønn på 202 kroner eller mer (beige i figuren).

- Den høyeste andelen under minstesatsen finner vi blant ikke-bosatte, og blant arbeidstakere med fødeland utenfor EØS, med 8 prosent under satsen i begge grupper.
- En høyere andel norskfødte tjener under den allmenngjorte satsen enn arbeidstakere fra EU-Øst, som er den gruppa vi vanligvis tenker på som arbeidsinnvandrere. Det kan skyldes ulik sammensetning i de to gruppene, med et større innslag av studenter med kort ansiennitet blant norskfødte arbeidstakere.
- Sammenlignet med 2021 har andelen arbeidsforhold under allmenngjort sats gått ned med 6 prosentpoeng fra 13 prosent.
- Blant bosatte arbeidstakere går andelen lønnsforhold under satsen ned fra 13 til 7 prosent fra 2021 til 2022. Andelen fra sats og inntil 15 prosent over (grønt i figuren) går ned, mens andel godt over satsen øker sammenlignet med 2021.
- Blant ikke-bosatte går andelen lønnsforhold i under satsen ned fra 13 til 8 prosent fra 2021 til 2022, mens andelen over sats øker både i kategoriene rett over og godt over. Det innebærer at lønnsveksten har vært sterkere blant bosatte arbeidstakere.

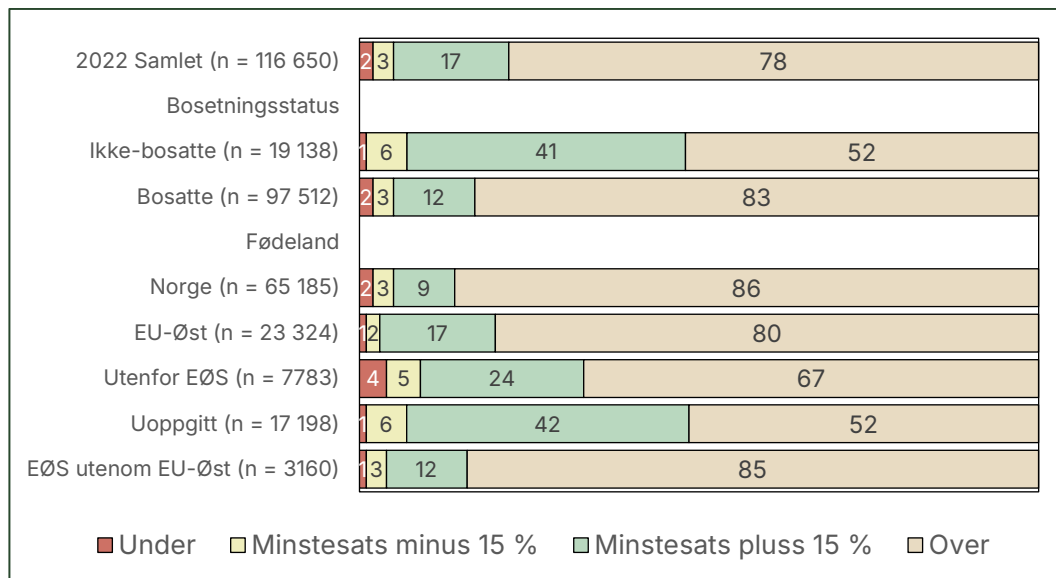
4 Byggeplasser i Norge

På området «Byggeplasser i Norge» skal ufaglærte uten bransjeeerfaring ifølge Tariffnemndas vedtak av 1. juli 2021, ikke ha en timelønn under 198 kroner. Det er denne satsen som er brukt i figur 4.1.

- Arbeidstakere som er kategorisert som «Under» hadde en timelønn lavere enn 169 kroner.
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 169 til 197 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats minus 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 198 til 227 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats pluss 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn på 228 kroner eller mer, er kategorisert innenfor «Over».

Vi ser på arbeidstakere i arbeideryrker (yrkesfelt 6 til 9). Yrkesfelt 1–5 (lederyrker, akademiske yrker og høyskoleyrker, kontoryrker og serviceyrker) er utelatt i figur 4.1. Siden 2021 har sysselsettingen i området økt med om lag 8000 lønnsforhold. Økningen er kommet både blant bosatte og ikke-bosatte. Økningen er imidlertid ikke bredt basert, i den forstand at den ikke er likt fordelt på ulike grupper etter fødeland. Blant norskfødte har sysselsettingen falt noe fra 2021 til 2022, med ca. 600 arbeidsforhold, det er liten endring i gruppen EØS utenfor EU-Øst, mens de resterende gruppene øker mellom 2021 og 2022.

Figur 4.1 Avtalt lønn per time, 2022. Antall lønnsforhold i manuelle yrker (Styrk98 = 6–9). Nace 41 og Nace 43, unntatt 43.21 (elektro). 20–60 år. Etter bosetningsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

- I alt hadde 5 prosent av arbeidsforholdene en timelønn som lå under laveste allmenngjorte sats (rødt og gult i figuren), 17 prosent lå på minstesats eller rett over denne (grønt i figuren), mens 78 prosent hadde en timelønn på 228 kroner eller mer (beige i figuren).

- Bosatte arbeidstakere ligger jevnt over ikke-bosatte arbeidstakere i lønnsfordelingen. Mens 83 prosent av bosatte tjener godt over allmenngjort sats, befinner halvparten av lønnsforholdene seg i denne kategorien blant ikke-bosatte.
- Samlet har det vært en nedgang i andel lønnsforhold i rød, gul og grønn kategori, som vil si under og rett over satsen, mens andelen som tjener mer enn 15 prosent over allmenngjort sats har økt fra 70 til 78 prosent fra 2021 til 2022. Beskrivelsen er dekkende for både bosatte og ikke-bosatte.
- I likhet med i 2021 finner vi den høyeste andelen under allmenngjort sats blant arbeidstakere fra utenfor EU-Øst, som tilsvarer 9 prosent.

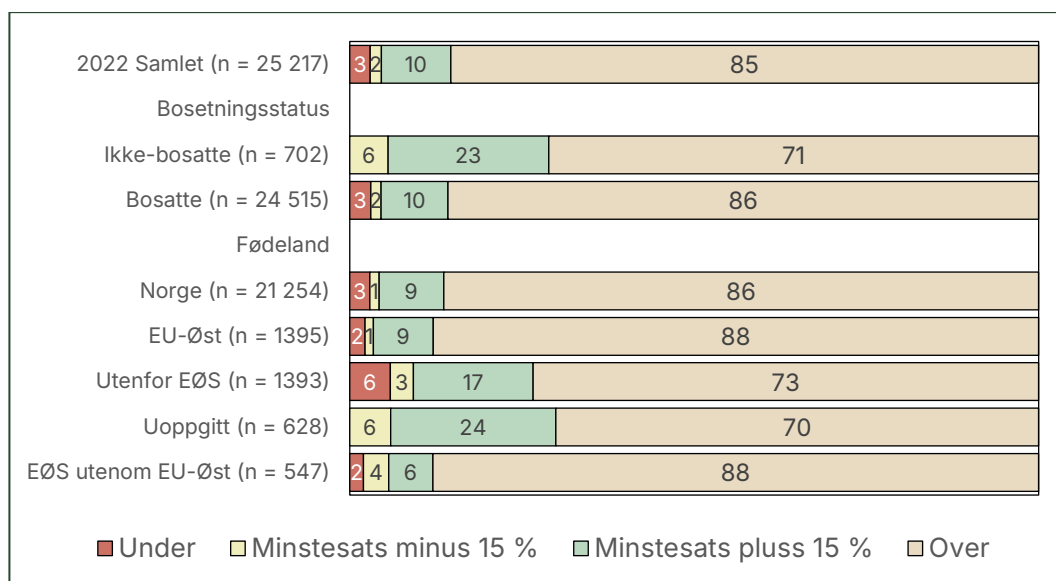
5 Elektrofagene

Ufaglærte skulle ifølge Tariffnemndas vedtak av 10. mai 2021 ikke ha en timelønn under 196,47 kroner. Det er denne satsen som er brukt i figur 5.1.

- Arbeidstakere som er kategorisert som «Under» hadde en timelønn lavere enn 167 kroner.
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 167 til 195 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats minus 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 196 til 225 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats pluss 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn på 226 kroner eller mer, er kategorisert innenfor «Over».

Vi ser på yrkesfelt 4–9 etter Standard for yrkesklassifisering (Styrk98), som vil si arbeideryrker. Yrkesfelt 1–5 (lederyrker, akademiske yrker og høyskoleyrker, kontoryrker og serviceyrker) er utelatt i figur 5.1. Sysselsettingen i området «Elektrofagene» er omtrent uendret mellom 2021 og 2022.

Figur 5.1 Avtalt lønn per time. 2022. Antall lønnsforhold i manuelle yrker (Styrk98 = 6–9). 43.21 (elektro). 20–60 år. Etter bosettingsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

- 5 prosent hadde en timelønn som lå under laveste allmenngjorte sats (rødt og gult i figuren), 10 prosent lå på minstesats eller rett over denne (grønt i figuren), mens 85 prosent hadde en timelønn på 226 kroner eller mer (beige i figuren).
- Den høyeste andelen lønnsforhold under allmenngjort finnes blant arbeidstakere med fødeland utenfor EØS. Det var også tilfellet i 2021.
- Ikke-bosatte utgjør en liten gruppe i området, med ca. 700 lønnsforhold. Blant disse var ingen lønnet mer enn 15 prosent under allmenngjort sats. Andelen var 3 prosent i 2021.

- Fra 2021 har andelen lønnsforhold som lønnes godt over allmenngjort sats, illustrert ved den beige kategorien, økt noe, mens andelene i de tre resterende kategoriene har blitt mindre.
- Andelen lønnsforhold i kategoriene under eller rett over satsen, har blitt redusert mellom 2021 og 2022. Tilsvarende har det vært en økning i andelen som lønnes mer enn 15 prosent over satsen.

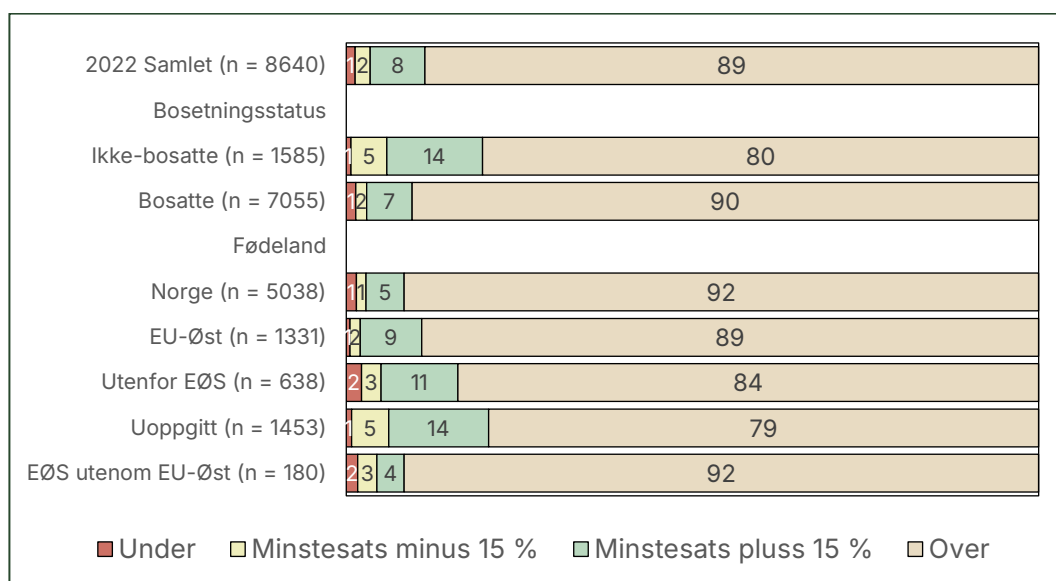
6 Skips- og verftsindustrien

Hjelpearbeidere skal ifølge Tariffnemndas vedtak av 10. mai 2021 ikke ha en timelønn under kr 172,44 kroner i november 2022. Det er denne satsen som er brukt til å definere de tre lønnstakergruppene som vises i figur 6.1.

- Arbeidstakere som er kategorisert som «Under» hadde en timelønn lavere enn 147 kroner.
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 147 til 171 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats minus 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 172 til 197 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats pluss 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn på 198 kroner eller mer, er kategorisert innenfor «Over».

Vi ser på arbeideryrker, altså yrkesfelt 6-9 etter Standard for yrkesklassifisering (Styrk98). Yrkesfelt 1-5 (lederyrker, akademiske yrker og høyskoleyrker, kontoryrker og serviceyrker) er utelatt i figur 6.1. Det var kun små endringer i sysselsettingen i skips- og verftsindustrien mellom 2021 og 2022.

Figur 6.1 Avtalt lønn per time, 2022. Antall lønnsforhold i manuelle yrker (Styrk98 = 6-9). Nace 30.11 og 33.15. 20-60 år. Etter bosetningsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

- 3 prosent lå under minstesats (rødt og gult i figuren) og 8 prosent lå på eller rett over minstesatsen (grønt i figuren). Resten, nesten 9 av 10 lønnstakere, hadde en timelønn på 198 kroner eller mer (beige i figuren).
- I alle grupper av arbeidstakere er andelen lønnsforhold som betales godt over allmenngjort sats blant de høyeste av de allmenngjorte områdene.
- Den høyeste andelen lønnsforhold under satsen finner vi blant ikke-bosatte arbeidstakere, som tilsvarer 6 prosent.

- Samlet sett er det små endringer i fordelingen av lønnsforhold i de fire lønnskategoriene mellom 2021 og 2022.
- Blant ikke-bosatte er andelen arbeidsforhold med lønn under allmenngjort sats uendret fra 2021 til 2022. Det er en liten nedgang i kategorien rett over satsen, og en tilsvarende økning i kategorien godt over satsen.
- Blant bosatte er også andelen under sats uendret, mens det var en liten økning i andelen som tjente rett over satsen. I andelen godt over var det en liten nedgang.

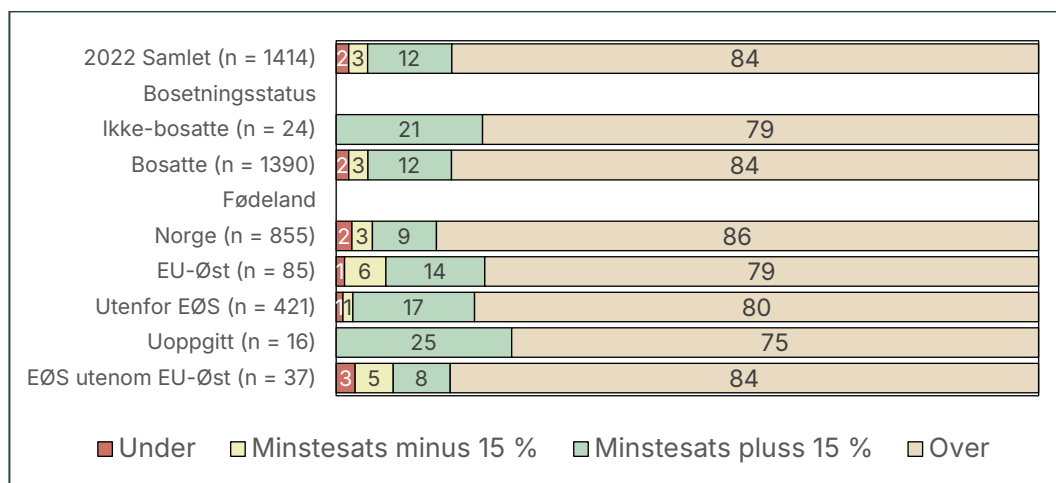
7 Persontransport med turbil

Arbeidstakere skulle ifølge Tariffnemndas vedtak av 10. mai 2021, ikke ha en timelønn under kr 174,12 kroner. Det er denne satsen som er brukt i figur 7.1.

- Arbeidstakere som er kategorisert som «Under» hadde en timelønn lavere enn 148 kroner.
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 148 til 173 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats minus 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 174 til 199 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats pluss 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn på 200 kroner eller mer, er kategorisert innenfor «Over».

Persontransport med turbil omfatter arbeidstakere i yrkesfelt 8, prosess og maskinoperatører, transportarbeidere mv. (sjåføryrker), som jobber innenfor turbiltransport (Nace 49.392). Det har kun vært små endringer i sysselsettingen i området mellom 2021 og 2022, og gruppen består av ca. 1400 lønnsforhold i 2022.

Figur 7.1 Avtalt lønn per time. 2022. Antall lønnsforhold for sjåføryrker (STYRK98 = 8). Nace 49.392. 20–60 år. Etter bosettingsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

- 4 prosent av lønnsforholdene lå under minstesats (rødt og gult i figuren) og 12 prosent lå på eller rett over minstesatsen (grønt i figuren). 84 prosent av lønnsforholdene hadde en timelønn på over 200 kroner (beige i figuren) i 2022.
- Det er vanskelig å sammenligne andelen lønnsforhold under allmenngjort sats mellom grupper etter landbakgrunn og bosettingsstatus, ettersom det i enkelte av gruppene er svært få observasjoner. Men fordelingen blant norskfødte er ikke veldig forskjellig fra øvrige grupper.
- Sammenlignet med 2021 har andelen lønnsforhold som lønnes under allmenngjort sats gått ned fra 7 til 4 prosent. Også andelen i den grønne kategorien, som vil si rett over satsen, er redusert fra 2021 til 2022. Andelen godt over satsen har økt fra 71 til 84 prosent. Det er store svingninger, og må sees i lys av at gruppa består av få lønnsforhold.

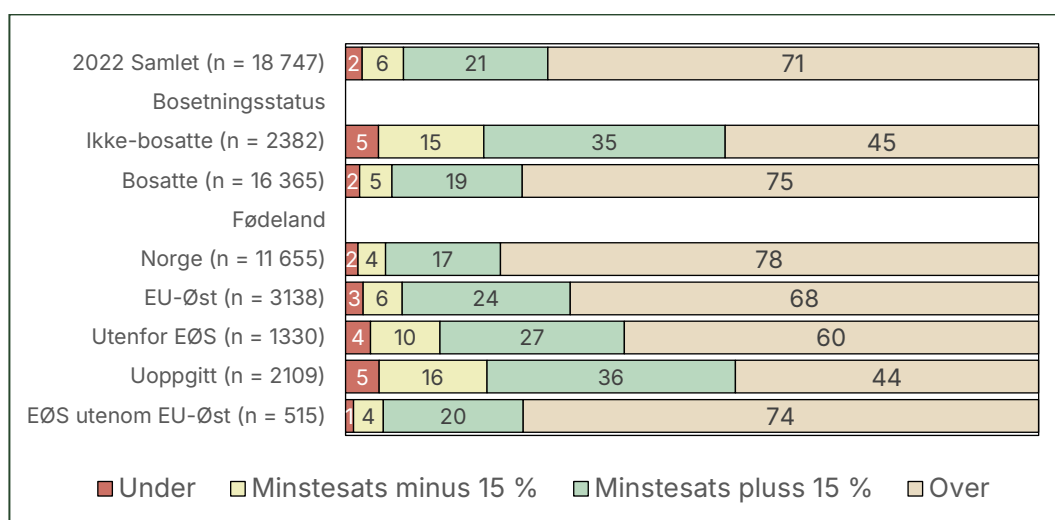
8 Godstransport på vei

Arbeidstakere skulle ifølge Tariffnemndas vedtak av 10. mai 2021, ikke ha en timelønn under kr 185,50 kroner i timen. Det er denne satsen som er brukt i figur 8.1, og det gir følgende fire grupper lønnstakere:

- Arbeidstakere som er kategorisert som «Under» hadde en timelønn lavere enn 158 kroner.
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 158 til 185 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats minus 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 186 til 212 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats pluss 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn på 213 kroner eller mer, er kategorisert innenfor «Over».

I næringen «Godstransport på vei» (Nace 49.410) var det høsten 2022 registrert i overkant av 18 700 lønnsforhold innenfor yrkesfelt 8: Prosess og maskinoperatører, transportarbeidere mv. (sjåførstyrker). Disse utgjør datagrunnlaget bak figur 8.1. Sammenlignet med 2021 har det vært en vekst i antall lønnsforhold på ca. 800.

Figur 8.1 Avtalt lønn per time. 2022. Antall lønnsforhold for sjåførstyrker (STYRK98 = 8). Nace 49.410. 20–60 år. Etter bosettingsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

- 8 prosent lå under minstesats (rødt og gult i figuren), 21 prosent lå på eller rett over minstesatsen (grønt i figuren), mens 71 prosent hadde en timelønn på 213 kroner eller mer kroner (beige i figuren).
- Ikke-bosatte utgjør gruppen med høyest andel lønnsforhold under den allmenngjorte satsen.
- Sammenlignet med 2021 har det vært en nedgang i andelen lønnsforhold i de tre laveste lønnskategoriene, og en økning i andelen godt over allmenngjort sats. Andelen under allmenngjort sats har gått ned fra 13 prosent i 2021 til 8 prosent i 2022.

- Den samlede utviklingen for området er også beskrivende for de ulike gruppene. Det gjelder også når vi ser på bosatte og ikke-bosatte separat.
- Det er verdt å minne om at vi i denne analysen tar utgangspunkt i lønnsforhold som omfattes av SSBs lønnsstatistikk. Utstasjonerte eller utsendte arbeidstakere som driver kabotasjetransport¹², er ikke inkludert i lønnsstatistikken. Det innebærer at andelen ikke nødvendigvis er representative for alle som opptrer i området.¹³

---

¹² Kabotasje er definert som «Transport hvor en transportør fra en stat driver transport mellom to punkter på territoriet til en annen stat.» Se: <https://www.regjeringen.no/no/tema/transport-og-kommunikasjon/ytransport/internasjonalt-transport-og-kabotasje/id485244/>.

¹³ Arbeidstilsynet utførte i perioden 2019-2021 75 tilsyn, hvor de kontrollerte om utenlandske virksomheter utbetalte allmenngjort lønn for utsendte sjåførere i Norge. Det ble avdekket brudd på dette i 29 prosent av tilsynene. Tilsvarende andel for norske virksomheter var på 15 prosent. Se: <https://www.arbeidstilsynet.no/contentassets/2fe781cd9b0e43a4924308b5aaf7f72b/arbeidstilsynets-innsats-i-transportnaringen-2019--2021.pdf>

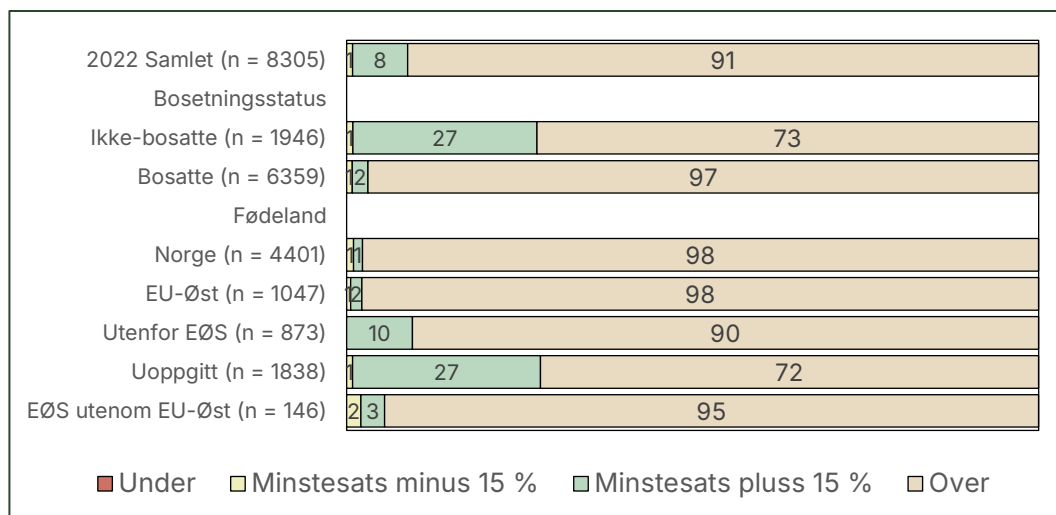
9 Jordbruk og gartnerier

Innenfor «Jordbruk og gartnerier», grønn sektor, er allmenngjøringsvedtakene gjort etter alder (over eller under 18 år), og etter hvor lenge man skal være ferie- eller innhøstningshjelp. Det er egne satser for de som jobber opp til 3 måneder, og for de som jobber fra 3 til 6 måneder. De som jobber lenger enn 6 måneder, skal ha lønn som fast ansatt ufaglært arbeidstaker. I likhet med de andre tariffområdene ser vi bort fra arbeidstakere under 20 år og konsentrerer oss om satsene for voksne arbeidstakere. Tariffnemnda fastslo følgende satser, gjeldende fra 11. mai 2021:

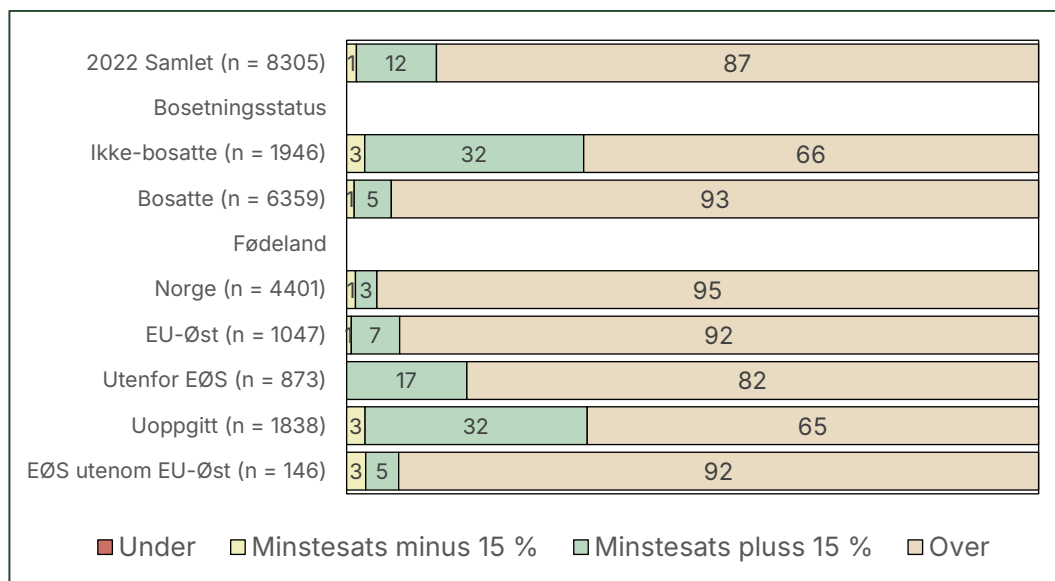
- Over 18 år og ansatt inntil 12 uker: 126,15 kroner i timen.
- Over 18 år og ansatt mellom 12 og 24 uker (3–6 md.): 131,65 kroner i timen.
- Arbeidstakere over 18 år som er ansatt mer enn 6 mnd. skal ha lønn som ufaglært fast ansatt. Dette vil si 146,05 kroner i timen.

I lønnsstatistikken er det ingen informasjon som forteller hvor lenge arbeidsforholdet har vart – kun at man har hatt lønn i observasjonsmåneden. Derfor er det laget tre forskjellige framstillinger for grønn sektor. Felles for alle de tre framstillingene er avgrensningen på yrkesfelt 6 (yrker innen jordbruk, skogbruk og fiske) og yrkesfelt 9 (yrker uten krav til utdanning). Avgrensningen etter standard for næringsgruppering (SN2007) er satt til: Nace 1.1 dyrking av ettårige vekster, Nace 1.2 dyrking av flerårige vekster, Nace 1.3 planteforering og Nace 1.6 tjenester tilknyttet jordbruk m.m. Til sammen utgjør dette grønn sektor. Sammenlignet med 2021 har sysselsettingen i området økt fra 7400 til 8300 lønnsforhold. Av disse har halvparten kommet blant bosatte og halvparten blant ikke-bosatte.

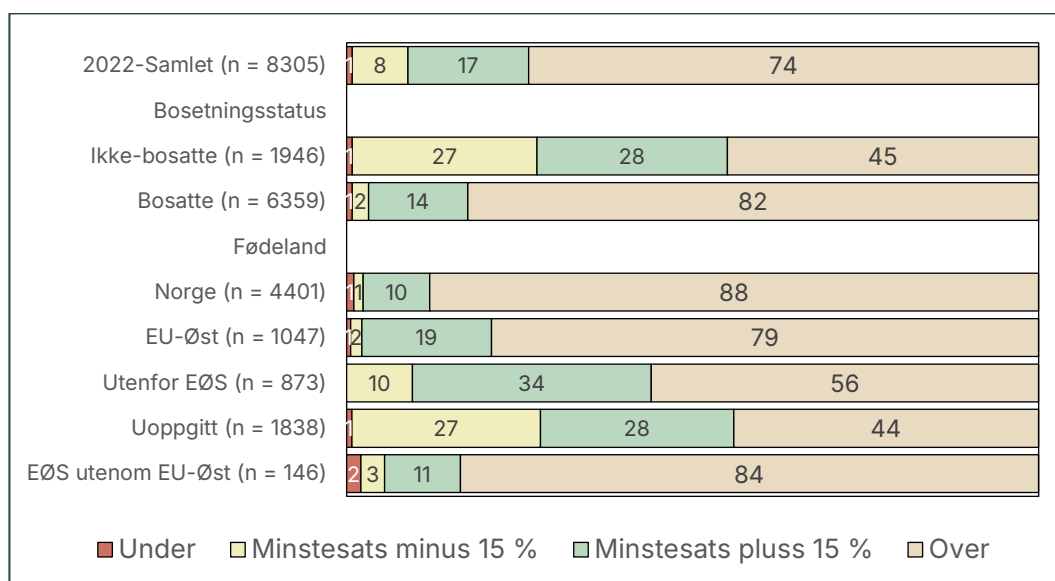
Figur 9.1 Avtalt lønn per time beregnet for minstesats 126 kroner timen (vært ansatt opp til 3 måneder). 2022. Manuelle yrker (STYRK98 =6 og 9). 20–60 år. Etter bosettingsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

Figur 9.2 Avtalt lønn per time beregnet med minstesats 132 kroner timen (vært ansatt lengre enn 3–6 måneder). 2022. Manuelle yrker (STYRK98 = 6 og 9). 20–60 år. Etter bosetningsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

Figur 9.3 Avtalt lønn per time beregnet med minstesats 146 kroner timen (vært ansatt lengre enn 6 måneder). 2022. Manuelle yrker (STYRK98 = 6 og 9). 20–60 år. Etter bosetningsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

Andelene i de ulike lønnskategoriene varierer etter hvilken sats som legges til grunn. Naturlig nok er det en høyere andel som tjener over den laveste satsen, altså satsen som gjelder for arbeidstakere som har vært ansatt opp til tre måneder, enn de som tjener over de to høyere satsene. Lønnsforhold som holdes av ikke-bosatte er konsekvent lengre ned i lønnsfordelingen enn lønnsforhold blant bosatte. Det ser vi ut fra at andelen i kategorien «Over» er betraktelig høyere blant bosatte enn ikke-bosatte – for alle tre satser.

Holder vi de tre figurene sammen, kan vi konstatere at ikke-bosatte ser ut til å klumpe seg rundt et punkt mellom sats nummer to og sats nummer tre. Det ser vi gjennom at andelene lønnsforhold i kategoriene rett rundt sats (gul og grønn) øker betydelig når vi

går fra å legge til grunn satsen på 132 kroner (figur 9.2) til satsen på 146 kroner (figur 9.3). Den høyeste satsen, som er på 146 kr, er altså mer informativ når det gjelder å skille mellom de ulike lønnskategoriene. De fleste arbeidsforhold i området er lønnet over de to laveste satsene.

Når vi tar utgangspunkt i den laveste satsen er det kun minimale endringer fra 2021 til 2022. I 2022 var 91 prosent lønnet godt over sats, som i 2021. Etter de to høyere satsene var det en reduksjon i andelen lønnsforhold i de tre laveste kategoriene, og en økning i andelen lønnet mer enn 15 prosent over satsen. Beskrivelsen er dekkende for både bosatte og ikke-bosatte.

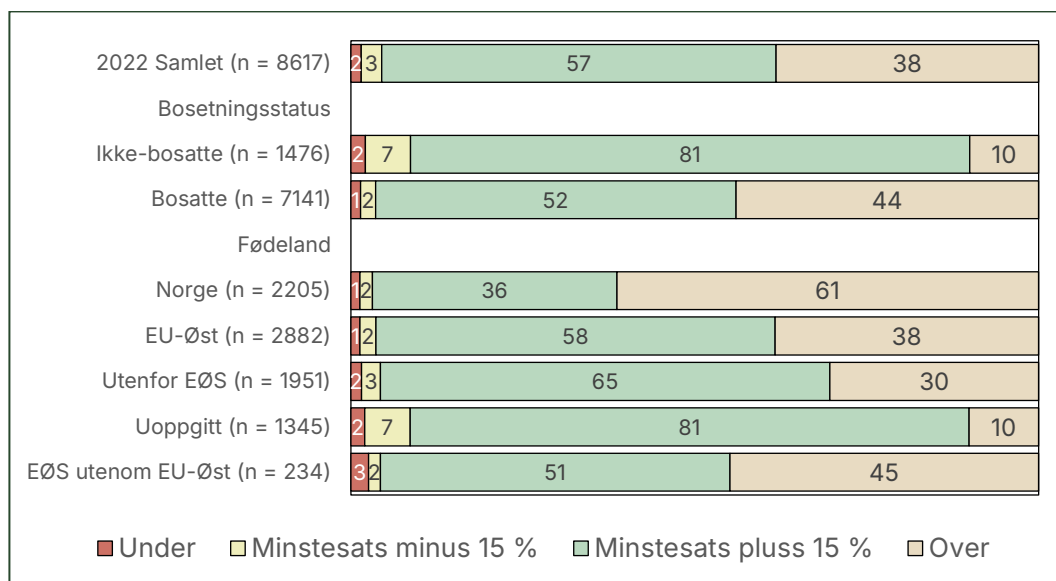
10 Fiskeindustribedrifter

Produksjonsarbeidere skulle ifølge Tariffnemdas vedtak av 10. mai 2021 ikke ha en time-lønn under 193,55 kroner. Det er denne satsen som er brukt i figur 10.1.

- Arbeidstakere som er kategorisert i gruppen «Under» hadde en timelønn lavere enn 165 kroner.
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 165 til 193 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats minus 15 %».
- Arbeidstakere med timelønn fra 194 til 222 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats pluss 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn på 223 kroner eller mer, er kategorisert innenfor «Over».

Innenfor Nace 10.2 Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr og Nace 10.411 Produksjon av rå fiskeoljer og fett, var det om lag 8600 lønnsforhold innenfor pro-cess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv. (styrk98 = 8) og ufaglærte yrker (styrk98 = 9). Det har vært en økning med ca. 600 arbeidsforhold i området fra 2021.

Figur 10.1 Avtalt lønn per time. 2022. Antall lønnsforhold for industrioperatører og ufaglærte yrker (STYRK98 = 8 og 9). Nace 10.2 og 10.411. 20–60 år. Etter bosettingsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

- 5 prosent av lønnsforholdene ligger under minstesats (rødt og gult i figuren) og 57 prosent har minst like høy timelønn som minstesatsen, men den overstiger ikke 222 kroner (altså 15 prosent høyere enn minstesatsen). 10 prosent lønnes mer enn 15 prosent over allmenngjort sats.
- Den høyeste andelen under satsen finner vi blant ikke-bosatte, 9 prosent. Fra 2021 til 2022 har det vært en kraftig nedgang i de to laveste lønnskategoriene. 15 prosent av arbeidsforholdene hadde lønn under allmenngjort sats i 2021, mens denne andelen var på 5 prosent i 2022. Det var en tilsvarende økning i andelen lønnsforhold mer enn

15 prosent over satsen, mens andelen rett over sats (grønn kategori) var uendret mellom 2021 og 2022.

- Blant ikke-bosatte gikk andelen under allmenngjort sats fra 35 til 9 prosent mellom 2021 og 2022, noe som må sies å være en betydelig nedgang.
- Bosatte hadde også en betydelig nedgang i andelen lønnsforhold under sats, fra 13 prosent i 2021 til 3 prosent i 2022. Andelen i beige kategori, som vil si godt over satsen, økte fra 9 til 44 prosent.

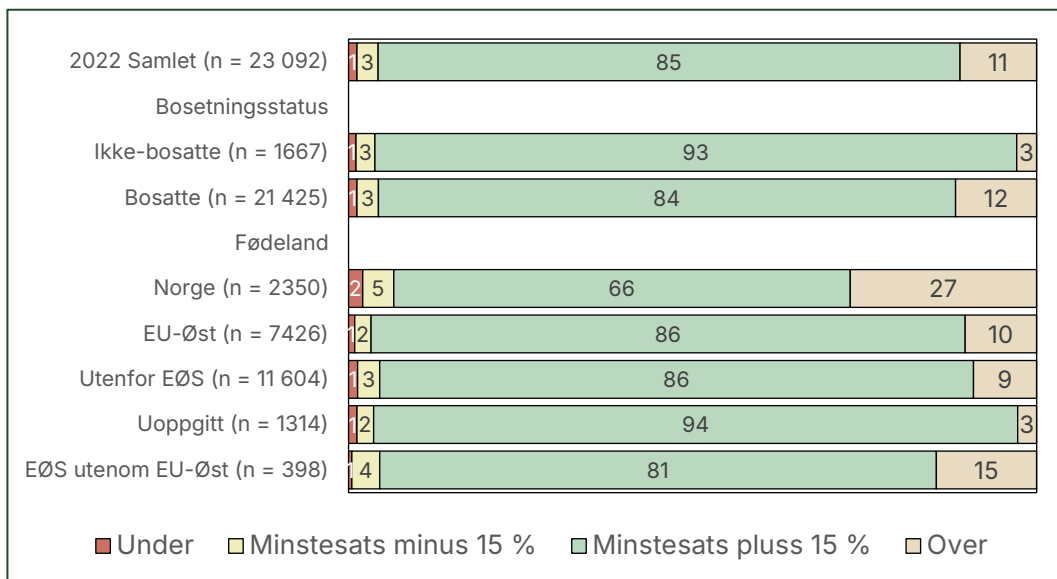
11 Renholdsbransjen

Renholdere skulle ifølge Tariffnemndas vedtak av 10. mai 2021 ikke ha en timelønn under 194,04 kroner. Det er denne satsen som er brukt i figur 11.1. Med utgangspunkt i denne satsen, defineres de fire lønnsgruppene i renholdsbransjen på følgende måte:

- Arbeidstakere som er kategorisert i gruppen «Under» hadde en timelønn lavere enn 167 kroner.
- Arbeidstakere som hadde en timelønn fra 167 til 195 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats minus 15 %».
- Arbeidstakere med timelønn fra 196 til 224 kroner er kategorisert innenfor «Minstesats pluss 15 %».
- Arbeidstakere som hadde en timelønn på 225 kroner eller mer, er kategorisert innenfor «Over».

Renholdsbransjen er definert som Nace 81.210: Rengjøring av bygninger. I yrkesfelt 9-Ufaglærte yrker (renholdere m.m.) var det i 2022 23 000 lønnsforhold. Sysselsettingen i renholdsbransjen økte med 10 prosent fra nesten 21 000 i 2021 til 23 000 i 2022.

Figur 11.1 Avtalt lønn per time, 2022. Antall lønnsforhold for yrker uten krav til utdanning (STYRK98 = 9). Nace 81.210. 20–60 år. Etter bosettingsstatus og landbakgrunn. SSB lønnsstatistikk, egne beregninger.

- 4 prosent lå under minstesats i 2022. Andel lønnsforhold med lavere timelønn enn 85 prosent av minstesatsen var på 1 prosent (rødt i figuren). 3 prosent hadde timelønn inntil 85 prosent av minstesatsen (gult i figuren). De aller fleste, 85 prosent, er lønnet rett over allmenngjort sats.
- Det er norskfødte som utgjør gruppen med høyest andel lønnsforhold under allmenngjort sats. Slik var det også i 2021.
- Som i 2021, utgjør kategorien «Minstesats pluss 15» den største gruppa samlet sett. Endringen fra 2021 til 2022 består i at andelen under satsen har gått fra 9 til 4 prosent, mens andelen godt over satsen (beige kategori) har økt fra 5 til 11 prosent.

- Den samlede utviklingen fra 2021 til 2022 er også dekkende for bosatte. Blant ikke-bosatte har andelen under satsen gått ned, mens det først og fremst har vært en økning i andelen rett over sats.
- Til forskjell fra 2021 er bosatte i 2022 i større grad lønnet godt over satsen (beige kategori), mens ikke-bosatte i større grad lønnes rett over satsen (grønn kategori).

Appendiks

Tabell A1 Oversikt over gjeldende minstesatser i allmenngjorte områder per. september (2019)/november (2020, 2021 og 2022).

Område	Gjeldende time-sats per 09/2019	Gjeldende time-sats per 11/2020	Gjeldende time-sats per 11/2021	Gjeldende time-sats per 11/2022
Overnatting, servering og cateringsvirksomheter	167,90	167,90	175,47	175,47
Byggeplasser i Norge	188,40	188,40	198,30	198,30
Elektrofagene	189,52	189,52	196,47	196,47
Skips- og verftsindustriene	162,60	162,60	172,44	172,44
Persontransport med turbil	158,37	158,37	174,12	174,12
Godstransport på vei	175,95	175,95	185,50	185,50
Jordbruk og gartnerier (*)	123,15(**) 128,65(***) 143,05(****)	123,15(**) 128,65(***) 143,05(****)	126,15(**) 131,65(***) 146,05(****)	126,15(**) 131,65(***) 146,05(****)
Fiskeindustribedrifter	183,70	183,70	193,55	193,55
Renholdsbransjen	187,66	187,66	196,04	196,04

(*) Lønnstakere over 18 år. (**) Ansatt inntil 12 uker. (***) Ansatt mellom 12-24 uker. (****) Ansatt mer enn 6 måneder.

Tabell A2 Byggeplasser i Norge. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	3	5	28	64	112 867
Bosetningsstatus					
Bosatte	3	4	22	71	93 604
Ikke-bosatte	2	9	59	30	19 263
Fødeland					
Norge	4	4	15	78	64 859
Utenlandsfødte samlet	2	6	47	45	48 008
EU-Øst	1	5	44	50	23 476
Utenfor EØS	5	8	44	43	6338
Uoppgitt	2	9	59	30	14 751
EØS utenom EU-Øst	2	3	23	72	3443
2020					
Samlet	3	4	23	70	11 0204
Bosetningsstatus					
Bosatte	3	3	18	76	93 212
Ikke-bosatte	2	6	53	39	16 992
Fødeland					
Norge	3	3	12	81	64 831
Utenlandsfødte samlet	2	4	39	55	45 373
EU-Øst	2	3	34	62	22 498
Utenfor EØS	5	6	37	52	6570
Uoppgitt	2	6	53	39	13 029
EØS utenom EU-Øst	2	3	19	76	3276
2021					
Samlet	3	5	22	70	108 653
Bosetningsstatus					
Bosatte	3	4	19	73	96 370
Ikke-bosatte	2	8	47	44	12 283

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Fødeland					
Norge	4	4	15	78	65 831
Utenlandsfødte samlet	3	5	34	58	42 822
EU-Øst	2	4	30	65	21 779
Utenfor EØS	6	8	34	52	6894
Uoppgitt	2	8	47	43	10 993
EØS utenom EU-Øst	2	4	19	75	3156
2022					
Samlet	2	3	17	78	116 650
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	3	12	83	97 512
Ikke-bosatte	1	6	41	52	19 138
Fødeland					
Norge	2	3	9	86	65 185
Utenlandsfødte samlet	1	4	26	69	51 465
EU-Øst	1	2	17	80	23 324
Utenfor EØS	4	5	24	67	7783
Uoppgitt	1	6	42	52	17 198
EØS utenom EU-Øst	1	3	12	85	3160

Tabell A3 Elektrofagene. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	4	3	11	81	23 169
Bosetningsstatus					
Bosatte	4	3	11	82	22 633
Ikke-bosatte	3	12	23	62	536
Fødeland					
Norge	4	3	11	83	20 166
Utenlandsfødte samlet	6	6	16	72	3003
EU-Øst	3	4	19	74	1137
Utenfor EØS	9	6	16	68	988
Uoppgitt	3	12	22	64	416
EØS utenom EU-Øst	6	2	7	85	462
2020					
Samlet	4	3	11	81	23 169
Bosetningsstatus					
Bosatte	4	3	11	82	22 633
Ikke-bosatte	3	12	23	62	536
Fødeland					
Norge	4	3	11	83	20 166
Utenlandsfødte samlet	5	5	14	75	3194
EU-Øst	3	4	19	74	1137
Utenfor EØS	9	6	16	68	988
Uoppgitt	3	12	22	64	416
EØS utenom EU-Øst	6	2	7	85	462
2021					
Samlet	4	3	12	81	24 369
Bosetningsstatus					
Bosatte	4	3	11	82	23 902
Ikke-bosatte	3	4	27	66	467

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Fødeland					
Norge	4	3	11	83	20 972
Utenlandsfødte samlet	5	4	17	74	3397
EU-Øst	3	2	14	80	1251
Utenfor EØS	7	7	18	68	1240
Uoppgitt	3	4	29	64	403
EØS utenom EU-Øst	4	3	9	84	503
2022					
Samlet	3	2	10	85	25 217
Bosetningsstatus					
Bosatte	3	2	10	86	24 515
Ikke-bosatte	0	6	23	71	702
Fødeland					
Norge	3	1	9	86	21 254
Utenlandsfødte samlet	3	3	14	80	3963
EU-Øst	2	1	9	88	1395
Utenfor EØS	6	3	17	73	1393
Uoppgitt	0	6	24	70	628
EØS utenom EU-Øst	2	4	6	88	547

Tabell A4 Skips- og verftsindustrien. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	1	2	11	85	10 595
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	1	4	93	8158
Ikke-bosatte	1	5	33	62	2437
Fødeland					
Norge	2	1	3	94	5873
Utenlandsfødte samlet	1	3	21	75	4722
EU-Øst	1	2	15	83	1723
Utenfor EØS	2	2	8	88	679
Uoppgitt	1	5	33	61	2093
EØS utenom EU-Øst	1	3	4	93	227
2020					
Samlet	1	2	7	90	9470
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	1	3	94	7682
Ikke-bosatte	0	4	24	72	1788
Fødeland					
Norge	2	1	2	95	5638
Utenlandsfødte samlet	1	3	14	82	3832
EU-Øst	0	2	8	90	1448
Utenfor EØS	4	2	5	89	652
Uoppgitt	0	4	25	71	1523
EØS utenom EU-Øst	0	0	2	97	209
2021					
Samlet	2	2	8	88	8617
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	1	5	92	7157
Ikke-bosatte	2	4	23	72	1460

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Fødeland					
Norge	2	1	4	93	5132
Utenlandsfødte samlet	2	2	15	81	3485
EU-Øst	1	1	10	88	1384
Utenfor EØS	3	3	9	85	597
Uoppgitt	2	3	24	71	1328
EØS utenom EU-Øst	1	2	2	95	176
2022					
Samlet	1	2	8	89	8640
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	2	7	90	7055
Ikke-bosatte	1	5	14	80	1585
Fødeland					
Norge	1	1	5	92	5038
Utenlandsfødte samlet	1	3	11	84	3602
EU-Øst	1	2	9	89	1331
Utenfor EØS	2	3	11	84	638
Uoppgitt	1	5	14	79	1453
EØS utenom EU-Øst	2	3	4	92	180

Tabell A5 Overnatting, servering og cateringvirksomheter. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	4	12	61	24	80 567
Bosetningsstatus					
Bosatte	4	12	61	24	76 055
Ikke-bosatte	4	16	64	16	4512
Fødeland					
Norge	4	11	57	28	35 794
Utenlandsfødte samlet	4	13	64	20	44 773
EU-Øst	3	11	65	21	10 107
Utenfor EØS	4	14	66	17	27 109
Uoppgitt	5	16	62	17	2181
EØS utenom EU-Øst	3	8	54	36	5376
2020					
Samlet	4	9	59	28	63 568
Bosetningsstatus					
Bosatte	4	9	59	28	60 684
Ikke-bosatte	4	12	64	20	2884
Fødeland					
Norge	4	9	54	32	28 958
Utenlandsfødte samlet	4	9	63	24	34 610
EU-Øst	3	8	63	26	7698
Utenfor EØS	4	10	64	21	21 444
Uoppgitt	3	11	64	21	1412
EØS utenom EU-Øst	3	6	51	39	4056
2021					
Samlet	3	10	61	26	73 813
Bosetningsstatus					
Bosatte	3	10	61	26	71 716

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Ikke-bosatte	3	10	62	24	2097
Fødeland					
Norge	4	10	58	28	34 342
Utenlandsfødte samlet	3	10	63	24	39 471
EU-Øst	3	7	63	27	8374
Utenfor EØS	3	11	65	20	25 116
Uoppgitt	3	10	63	23	1540
EØS utenom EU-Øst	3	6	50	41	4441
2022					
Samlet	2	5	55	38	83 644
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	5	54	38	78 613
Ikke-bosatte	2	6	64	29	5031
Fødeland					
Norge	2	5	53	39	34 757
Utenlandsfødte samlet	2	5	56	37	48 887
EU-Øst	2	3	49	46	9387
Utenfor EØS	2	6	60	32	30 680
Uoppgitt	2	6	65	28	3761
EØS utenom EU-Øst	2	3	40	54	5059

Tabell A6 Persontransport med turbil. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	1	3	9	86	1577
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	3	9	87	1532
Ikke-bosatte	2	11	24	62	45
Fødeland					
Norge	1	3	7	88	1097
Utenlandsfødte samlet	1	4	14	82	480
EU-Øst	1	8	13	78	108
Utenfor EØS	1	2	14	83	295
Uoppgitt	4	8	27	62	26
EØS utenom EU-Øst	0	0	8	92	51
2020					
Samlet	3	4	11	82	1233
Bosetningsstatus					
Bosatte	3	4	11	82	1217
Ikke-bosatte	0	0	25	75	16
Fødeland					
Norge	3	4	9	84	845
Utenlandsfødte samlet	4	3	15	78	388
EU-Øst	3	1	21	74	89
Utenfor EØS	4	4	12	79	253
Uoppgitt	0	0	25	75	8
EØS utenom EU-Øst	3	3	16	79	38
2021					
Samlet	2	5	22	71	1341
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	5	22	71	1320
Ikke-bosatte	10	10	24	57	21

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Fødeland					
Norge	3	6	18	74	876
Utenlandsfødte samlet	1	5	29	65	465
EU-Øst	0	4	25	71	75
Utenfor EØS	1	5	31	63	332
Uoppgitt	14	7	14	64	14
EØS utenom EU-Øst	0	5	27	68	44
2022					
Samlet	2	3	12	84	1414
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	3	12	84	1390
Ikke-bosatte	0	0	21	79	24
Fødeland					
Norge	2	3	9	86	855
Utenlandsfødte samlet	1	2	16	80	559
EU-Øst	1	6	14	79	85
Utenfor EØS	1	1	17	80	421
Uoppgitt	0	0	25	75	16
EØS utenom EU-Øst	3	5	8	84	37

Tabell A7 Godstransport på vei. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	3	7	32	58	18 083
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	6	30	61	16 120
Ikke-bosatte	7	14	45	33	1963
Fødeland					
Norge	2	6	27	65	12 200
Utenlandsfødte samlet	4	10	41	44	5883
EU-Øst	3	7	41	49	2889
Utenfor EØS	5	14	42	39	1018
Uoppgitt	7	15	45	32	1447
EØS utenom EU-Øst	2	5	31	62	529
2020					
Samlet	3	6	28	63	17 764
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	6	26	65	15 925
Ikke-bosatte	9	11	38	43	1839
Fødeland					
Norge	2	5	24	69	11 962
Utenlandsfødte samlet	5	9	35	51	5802
EU-Øst	4	7	34	56	2880
Utenfor EØS	4	14	38	44	1051
Uoppgitt	10	10	38	42	1381
EØS utenom EU-Øst	3	4	25	68	490
2021					
Samlet	4	9	30	58	17 876
Bosetningsstatus					
Bosatte	3	8	29	60	16 398
Ikke-bosatte	8	18	40	34	1478

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Fødeland					
Norge	3	7	26	64	11 903
Utenlandsfødte samlet	6	13	37	45	5973
EU-Øst	5	10	37	49	2943
Utenfor EØS	7	17	35	41	1212
Uoppgitt	9	20	40	32	1300
EØS utenom EU-Øst	3	6	31	60	518
2022					
Samlet	2	6	21	71	18 747
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	5	19	75	16 365
Ikke-bosatte	5	15	35	45	2382
Fødeland					
Norge	2	4	17	78	11 655
Utenlandsfødte samlet	3	9	28	60	7092
EU-Øst	3	6	24	68	3138
Utenfor EØS	4	10	27	60	1330
Uoppgitt	5	16	36	44	2109
EØS utenom EU-Øst	1	4	20	74	515

Tabell A8 Fiskeindustribedrifter. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	2	4	68	26	8164
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	4	64	30	6728
Ikke-bosatte	1	6	86	7	1436
Fødeland					
Norge	2	3	45	49	2297
Utenlandsfødte samlet	2	5	76	17	5867
EU-Øst	2	4	74	20	2973
Utenfor EØS	3	5	76	16	1635
Uoppgitt	1	4	86	8	1027
EØS utenom EU-Øst	2	5	62	31	232
2020					
Samlet	2	3	65	30	8312
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	3	62	34	6916
Ikke-bosatte	1	3	82	14	1396
Fødeland					
Norge	2	2	44	51	2304
Utenlandsfødte samlet	2	3	73	22	6008
EU-Øst	2	3	70	26	2980
Utenfor EØS	3	3	75	19	1794
Uoppgitt	0	3	82	15	1014
EØS utenom EU-Øst	2	2	58	38	220
2021					
Samlet	1	14	57	28	8034
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	12	57	30	7106
Ikke-bosatte	2	34	56	9	928

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Fødeland					
Norge	1	9	41	49	2322
Utenlandsfødte samlet	1	16	63	19	5712
EU-Øst	2	10	65	23	2783
Utenfor EØS	1	17	65	17	1863
Uoppgitt	2	34	56	9	861
EØS utenom EU-Øst	1	6	54	39	205
2022					
Samlet	2	3	57	38	8617
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	2	52	44	7141
Ikke-bosatte	2	7	81	10	1476
Fødeland					
Norge	1	2	36	61	2205
Utenlandsfødte samlet	2	3	65	30	6412
EU-Øst	1	2	58	38	2882
Utenfor EØS	2	3	65	30	1951
Uoppgitt	2	7	81	10	1345
EØS utenom EU-Øst	3	2	51	45	234

Tabell A9 Jordbruk og gartnerier, Sats 1: Ansatt inntil 12 uker. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	0	1	14	85	8175
Bosetningsstatus					
Bosatte	0	1	5	95	5893
Ikke-bosatte	0	2	37	61	2282
Fødeland					
Norge	0	1	4	95	4154
Utenlandsfødte samlet	0	2	24	75	4021
EU-Øst	0	1	8	91	1381
Utenfor EØS	0	2	11	88	533
Uoppgitt	0	2	39	59	2002
EØS utenom EU-Øst	0	0	3	97	105
2020					
Samlet	0	1	12	87	7978
Bosetningsstatus					
Bosatte	0	1	4	96	5914
Ikke-bosatte	0	1	36	63	2064
Fødeland					
Norge	0	1	3	96	4297
Utenlandsfødte samlet	0	1	23	77	3681
EU-Øst	0	1	6	93	1216
Utenfor EØS	0	1	12	87	533
Uoppgitt	0	1	38	61	1810
EØS utenom EU-Øst	0	1	5	94	122
2021					
Samlet	0	1	7	91	7390
Bosetningsstatus					
Bosatte	0	1	3	96	5897

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Ikke-bosatte	0	1	24	75	1493
Fødeland					
Norge	0	1	2	96	4220
Utenlandsfødte samlet	0	1	14	85	3170
EU-Øst	0	1	5	94	1082
Utenfor EØS	0	1	7	92	525
Uoppgitt	0	1	25	74	1438
EØS utenom EU-Øst	0	2	4	94	125
2022					
Samlet	0	1	8	91	8305
Bosetningsstatus					
Bosatte	0	1	2	97	6359
Ikke-bosatte	0	1	27	73	1946
Fødeland					
Norge	0	1	1	98	4401
Utenlandsfødte samlet	0	1	15	84	3904
EU-Øst	0	1	2	98	1047
Utenfor EØS	0	0	10	90	873
Uoppgitt	0	1	27	72	1838
EØS utenom EU-Øst	0	2	3	95	146

Tabell A10 Jordbruk og gartnerier, Sats 2: Ansatt 12-24 uker. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats + 15 %	Over	N
2019					
Samlet	0	4	16	79	8175
Bosetningsstatus					
Bosatte	0	2	8	90	5893
Ikke-bosatte	0	11	39	50	2282
Fødeland					

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats + 15 %	Over	N
Norge	0	2	5	93	4154
Utenlandsfødte samlet	0	7	28	65	4021
EU-Øst	0	3	17	80	1381
Utenfor EØS	0	4	14	82	533
Uoppgitt	0	11	40	49	2002
EØS utenom EU-Øst	0	0	10	90	105
2020					
Samlet	0	3	16	81	7978
Bosetningsstatus					
Bosatte	0	2	6	92	5914
Ikke-bosatte	0	5	44	51	2064
Fødeland					
Norge	0	2	4	94	4297
Utenlandsfødte samlet	0	4	30	66	3681
EU-Øst	0	2	17	81	1216
Utenfor EØS	0	2	17	80	533
Uoppgitt	0	6	45	50	1810
EØS utenom EU-Øst	0	2	8	89	122
2021					
Samlet	0	2	13	85	7390
Bosetningsstatus					
Bosatte	0	2	7	91	5897
Ikke-bosatte	0	5	36	59	1493
Fødeland					
Norge	0	2	5	93	4220
Utenlandsfødte samlet	0	3	23	73	3170
EU-Øst	0	1	12	86	1082
Utenfor EØS	0	2	14	84	525
Uoppgitt	0	5	37	58	1438
EØS utenom EU-Øst	0	3	7	90	125

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats + 15 %	Over	N
2022					
Samlet	0	1	12	87	8305
Bosetningsstatus					
Bosatte	0	1	5	93	6359
Ikke-bosatte	0	3	32	66	1946
Fødeland					
Norge	0	1	3	95	4401
Utenlandsfødte samlet	0	2	21	77	3904
EU-Øst	0	1	7	92	1047
Utenfor EØS	0	0	17	82	873
Uoppgitt	0	3	32	65	1838
EØS utenom EU-Øst	0	3	5	92	146

Tabell A11 Jordbruk og gartnerier, Sats 3: Ansatt mer enn 6 mnd. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	1	14	26	59	8175
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	5	23	71	5893
Ikke-bosatte	2	37	32	29	2282
Fødeland					
Norge	1	4	19	76	4154
Utenlandsfødte samlet	1	24	33	42	4021
EU-Øst	1	9	35	56	1381
Utenfor EØS	1	11	35	53	533
Uoppgitt	2	39	31	28	2002
EØS utenom EU-Øst	0	3	16	81	105
2020					
Samlet	1	12	23	64	7978
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	4	20	76	5914
Ikke-bosatte	1	36	34	30	2064
Fødeland					
Norge	1	3	17	80	4297
Utenlandsfødte samlet	1	23	31	46	3681
EU-Øst	1	6	30	63	1216
Utenfor EØS	1	12	31	56	533
Uoppgitt	1	38	32	29	1810
EØS utenom EU-Øst	1	5	14	80	122
2021					
Samlet	1	7	20	71	7390
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	3	16	80	5897

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Ikke-bosatte	1	24	38	38	1493
Fødeland					
Norge	1	2	13	83	4220
Utenlandsfødte samlet	1	14	30	55	3170
EU-Øst	1	5	23	72	1082
Utenfor EØS	0	8	27	65	525
Uoppgitt	1	25	38	37	1438
EØS utenom EU-Øst	2	4	10	84	125
2022					
Samlet	1	8	17	74	8305
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	2	14	82	6359
Ikke-bosatte	1	27	28	45	1946
Fødeland					
Norge	1	1	10	88	4401
Utenlandsfødte samlet	1	16	26	58	3904
EU-Øst	1	2	19	79	1047
Utenfor EØS	0	10	34	56	873
Uoppgitt	1	27	28	44	1838
EØS utenom EU-Øst	2	3	11	84	146

Tabell A12 Renholdsbransjen. 2019-2022. Antall lønnsforhold. SSBs lønnsstatistikk, egne beregninger.

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
2019					
Samlet	2	11	82	5	22 007
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	10	83	5	20 523
Ikke-bosatte	3	15	80	1	1484
Fødeland					
Norge	3	10	72	15	2675
Utenlandsfødte samlet	2	11	84	3	19 332
EU-Øst	2	10	86	3	7588
Utenfor EØS	2	11	83	4	10 752
Uoppgitt	3	17	79	2	566
EØS utenom EU-Øst	2	9	83	6	426
2020					
Samlet	2	8	86	5	21 686
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	8	86	5	20 303
Ikke-bosatte	2	9	87	2	1383
Fødeland					
Norge	2	8	74	16	2569
Utenlandsfødte samlet	2	8	87	3	19 117
EU-Øst	1	6	89	3	7449
Utenfor EØS	2	9	86	4	10 690
Uoppgitt	2	9	86	2	541
EØS utenom EU-Øst	2	10	81	8	437
2021					
Samlet	2	7	86	5	20 789
Bosetningsstatus					
Bosatte	2	7	86	5	20 216
Ikke-bosatte	2	8	88	3	573

	Under	Minstesats minus 15 %	Minstesats pluss 15 %	Over	N
Fødeland					
Norge	2	9	74	15	2461
Utenlandsfødte samlet	2	7	88	4	18 328
EU-Øst	1	5	90	4	6945
Utenfor EØS	2	8	86	4	10 577
Uoppgitt	2	8	88	3	443
EØS utenom EU-Øst	2	6	83	9	363
2022					
Samlet	1	3	85	11	23 092
Bosetningsstatus					
Bosatte	1	3	84	12	21 425
Ikke-bosatte	1	3	93	3	1667
Fødeland					
Norge	2	5	66	27	2350
Utenlandsfødte samlet	1	3	87	9	20 742
EU-Øst	1	2	86	10	7426
Utenfor EØS	1	3	86	9	11 604
Uoppgitt	1	2	94	3	1314
EØS utenom EU-Øst	1	4	81	15	398

Fafo

Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning

Borggata 2B, Oslo

Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo

Sentralbord: 22 08 85 00

E-post: fafo@fafo.no

fafo.no

